

V L A A M S   P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

10 januari 2002

# HANDELINGEN

## COMMISSIEVERGADERING

### COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het voorstel van de minister om werknemers uit de automobielsector preventief te vormen

Interpellatie van de heer Roland Van Goethem tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de dienstencheques  
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Jacques Laverge tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de preventieve aanpak van de werkloosheid

Vraag om uitleg van de heer Jacques Laverge tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de aanpak van werkonwillige werklozen in Vlaanderen en Wallonië

Vraag om uitleg van de heer Jacques Laverge tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de regie van de diensteneconomie

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de problemen van erkende jeugdorganisaties in het kader van de reisbureauwetgeving van 1965 en de reiscontractenwetgeving van 1994

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over voldoende budgetten voor het Herplaatsingsfonds

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de sociale begeleidingsmaatregelen voor Vlaamse werknemers na de regeringsbeslissing van 9 november 2001

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de begeleiding van gedetineerden door de VDAB

## Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 10 januari 2002

### **VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert**

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.15 uur.*

#### **Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het voorstel van de minister om werknemers uit de automobielsector preventief te vormen**

**De voorzitter :** Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het voorstel van de minister om werknemers uit de automobielsector preventief te vormen.

De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb dit interpellatieverzoek op 6 november ingediend. Er is ondertussen wat tijd verstreken, en dat heeft ook te maken met de begrotingsbesprekingen en het reces. Toch zegt de late bespreking van dit onderwerp iets over onze slagkracht en mogelijkheden om thema's snel te kunnen bespreken.

Het onderwerp is de automobielsector. We weten dat het om een zeer belangrijke sector gaat, met een zeer grote rechtstreekse en onrechtstreekse tewerkstelling in Vlaanderen. Wereldwijd is er een belangrijke overcapaciteit in de sector. Dat noopte de voorbije jaren tot herstructureringen. Ongetwijfeld zullen er nog volgen. Vaak maar niet altijd gaan deze herstructureringen gepaard met de afvloeiing van personeel. Het is een erg competitieve sector, waarin de verschillende automerken maar ook de vestigingen van elk merk onderling elkaar beconcurreren en hard vechten voor de handhaving van hun productiecapaciteit en het recht om nieuwe modellen te mogen assembleren.

De Vlaamse overheid is slechts één, en dan nog een heel bescheiden actor in deze sector. Toch moet de overheid op alle niveaus – met inbegrip van het Vlaamse – inspanningen doen om het ondernemingsklimaat voor de sector zo gunstig mogelijk te maken. De jongste twee jaren scoort Vlaanderen op dat vlak bijzonder slecht. Het vertrouwen van de Europese bedrijfsleidingen in deze regering is bijzonder slecht. Zo is er bijvoorbeeld vandaag geen zekerheid of het belangrijke instrument van de expansiesteun zal blijven bestaan. Sinds het aantreden van de nieuwe regering wachten we op een nieuwe regeling.

Grote constructeurs maken zich daarover zorgen. Eind van de jaren negentig heeft de vorige regering nog belangrijke inspanningen gedaan om deze sector expansiesteun te verlenen. Dat had succes : als Ford Genk vandaag nog bestaat, is het onder meer daaraan te danken. Het omgevingsklimaat is vandaag echter niet gunstig. Bovendien heeft minister Landuyt in november de indruk gewekt dat massale afvloeiingen onvermijdelijk zijn. De minister anticipeerde op die evolutie en zei dat hij wens- te dat werknemers uit deze sector preventief worden herschoold. Dat is slecht overgekomen. Eind vorige week nog heb ik met werknemers uit de sector gepraat. Ze zijn ongerust over hun toekomst. Ze vragen zich af of ze morgen nog een job zullen hebben. De regering geeft het signaal dat afdankingen onvermijdelijk zijn, ze stelt immers dat er dringend moet worden herschoold. Zo bevestigt men de bange vermoedens.

Er is een probleem in de sector. Er is overcapaciteit. We mogen dat niet over het hoofd zien. Maar we zouden moeten reageren met het zoeken naar een antwoord op de vraag hoe we de automobielsector in Vlaanderen kunnen handhaven. Welke instrumenten hebben we daarvoor ? De werknemers zijn goed geschoold. Het probleem is dus niet de vorming. Onze mensen zijn de best geschoolde ter wereld en zijn erg productief. De scholingsgraad is

**Schuermans**

zo hoog dat tot vandaag herstructureringen in Vlaanderen altijd goed zijn opgevangen. In vergelijking met andere landen is er van massale langdurige werkloosheid ten gevolge van zware afdankingen weinig sprake. Er zijn wel problemen met de loonkosten en de overcapaciteit.

We mogen niet vervallen in doemdenken. We moeten positieve signalen uitzenden. We moeten nagaan hoe we kunnen verhinderen dat er een sociale drama's van komen als de automobielsector tot herstructureringen overgaat. Ik heb het over de expansiesteun gehad, maar er zijn ook nog andere instrumenten om de Europese beslissingscentra ervan te overtuigen in Vlaanderen actief te blijven.

Laten we even het idee van de minister volgen en nadenken over een preventieve herscholing. Stel dat Opel Antwerpen 900 mensen wil laten afvloeien. Wie zullen dat zijn ? Het is onmogelijk op voorhand op grote schaal mensen aan te wijzen die ooit het slachtoffer van afdankingen zullen of kunnen worden. Bijgevolg wil ik de minister enkele vragen voorleggen.

Mijnheer de minister, waarom lanceert u voorstellen die aansluiten bij een afbouwscenario van de automobielsector ? Met welke sociale partners hebt u overleg gepleegd over dit initiatief ? Ik heb gehoord dat dit niet is gebeurd. Zijn er los van dit voorstel binnen de regering initiatieven overwogen om de regio aantrekkelijker te maken ?

**De voorzitter :** De heer Voorhamme heeft het woord.

**De heer Robert Voorhamme :** Mijnheer de voorzitter, toen rond General Motors in Antwerpen heel wat beroering ontstond, heb ik u een brief gestuurd met de vraag een debat in deze commissie te organiseren over mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet om de automobielsector in Vlaanderen te verankeren. Tijdens de vorige legislatuur werden naar aanleiding van het Renault-debacle uitgebreide hoorzittingen georganiseerd. Toen kwam reeds aan het licht dat we met een capaciteitsprobleem van de automobielsector in Europa, en ook op wereldvlak, worden geconfronteerd. Dit zal zich zeker vertalen in capaciteitsreducties. Vlaanderen blijkt de dichtst bezette auto-assemblageregio van Europa te zijn, zij het met een aantal specifieke kenmerken, die grondig van de andere Europese regio's verschillen.

Wij beschikken over grote troeven zoals uitstekende arbeidskrachten, die qua scholingsgraad, inzetbaarheid en productiviteit hoog scoren. Toch zijn er een aantal zwakheden, vergeleken met de situatie in het buitenland. Die strekken zich uit over verschillende bevoegdheidsterreinen. Zowel de minister van Tewerkstelling als die van Economie zouden nieuwe instrumenten kunnen ontwikkelen. Op federaal vlak moet hier eveneens aan worden gedacht.

Niet de loonlast is onmiddellijk een probleem, maar wel het faciliteren van de overgang van moederassemblagebedrijven naar toeleveringsbedrijven. Als Vlaanderen de automobielsector wil verankeren, dan moet dit gebeuren via de toeleveringssector. Die moet nog worden uitgebouwd. Hoe komt het dat de toeleveringssector niet beter is uitgebouwd of structureler in Vlaanderen is ingebed ?

We hebben hier niet met een voorbijgaand probleem te maken. De rust is wat weergekeerd. De heer Schuermans spreekt van een ongerustheid in de sector, maar die is niet nieuw. Ook de werknemers kennen de problemen van de sector. Zij hebben zeer concrete voorstellen om zich zo goed mogelijk te wapenen. Ieder moet hier zijn rol vervullen. Het zou nuttig zijn dat de commissie hier een initiatief over neemt en het debat voert.

De typisch sectorale benadering is in Vlaanderen reeds lang geleden verlaten. Ik pleit niet voor het opnieuw invoeren ervan. De automobielsector en al haar economische afgeleiden wegen zodanig door dat moet rekening worden gehouden met een aantal typische eisen vanuit de sector. Deze nieuwe instrumenten kunnen ook in andere sectoren van toepassing zijn. Ook in andere sectoren wordt steeds meer met toeleveringssectoren gewerkt. Verankering van werkgelegenheid stelt ook eisen aan ruimtelijke ordening, vraagt economische instrumenten en werkgelegenheidsinstrumenten.

Mijn vraag is eveneens gericht aan de voorzitter en aan de leden van de commissie. Zal zo'n discussie ten gronde nog wel worden gehouden ? Misschien kan de problematiek geactualiseerd worden en kunnen we deskundigen terzake aan het woord laten. Niet zozeer op het vlak van de werkgelegenheid, maar vooral op het vlak van de economie ontbreekt een nieuwe visie. Welk accuraat economisch beleid kan in deze wereldeconomie worden gevoerd ? Er zijn nieuwe impulsen nodig. Het zou goed zijn mochten die vanuit het parlement vertrekken.

**De voorzitter :** Het antwoord op de vraag om een debat te houden is binnengekomen. Er werd afgesproken dit debat na januari op de agenda te plaatsen. Toen dit interpellatieverzoek binnenkwam, heb ik overlegd met de diensten. In het belang van de interpellant hebben we beslist ze nu al te laten plaatsvinden.

Het debat staat in ieder geval op de agenda, en zal plaatsvinden in februari 2002.

De heer Laverge heeft het woord.

– *De heer Frans Wymeersch treedt op als voorzitter.*

**De heer Jacques Laverge :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de autosector staat voor ingrijpende veranderingen. Ongetwijfeld zullen veel bedrijven worden geherstructureerd. Dat heeft niet alleen te maken met de economische toestand, maar ook met de mobiliteitspolitiek. Als we de auto van de weg willen, moeten we daar de gevolgen van aanvaarden. Ik wil vermijden dat er plots brutale ingrepen worden gedaan en dat we de zaken achteraf moeten oplappen. Overigens hebben de betrokkenen in dergelijke gevallen vaak enkel oog voor een financieel zo gunstig mogelijke ontslagvergoeding om de rest van hun leven niet meer te hoeven werken. Op die manier krijgen mensen geld om niet meer tot de actieve beroepsbevolking te behoren. Daarom moet de overheid vooruitziend zijn en preventief optreden.

**De voorzitter :** De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans :** Wereldwijd kampt de autosector met problemen, maar in Vlaanderen heeft hij momenteel een sterke positie. De overheid kan proberen die sterke positie te handhaven, ook al is haar invloed slechts beperkt, of ze kan zich erbij neerleggen dat de autosector naar de haaien gaat en zich voorbereiden op massale ontslagen. Het is overigens nog de vraag of die tweede optie wel haalbaar is, want de autosector is heel divers. Hij telt wel vijftig subsectoren, en niemand weet waar de ontslagen zullen vallen. Het is dus praktisch onhaalbaar om bijkomende vorming aan te bieden. Alle leidinggevende figuren uit de autosector hebben zich trouwens tegen de geplande aanpak gekant. Ze zien in de aangekondigde maatregelen een negatief signaal ten aanzien van de werknemers. De overheid mag niet de indruk wekken dat ze zich bij voorbaat neerlegt bij een doemscenario.

**De voorzitter :** Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt :** Mijnheer de voorzitter, deze vraag is enigszins gedateerd. Dat heeft onge-

twijfeld te maken met de zware procedure in het parlement.

Ik ben het met de heer Schuermans eens dat de werknemers in de autosector sterk staan op het gebied van kennis en vaardigheden. De overheid moet in deze zaak op een positieve manier preventief optreden. We kunnen het ons niet veroorloven achter de feiten aan te hollen, maar moeten een proactief beleid voeren. De lopende procedures zijn geenszins onderdeel van een afbouwscenario. We willen integendeel de sterke positie van de Vlaamse autosector in stand houden, niettegenstaande de internationale ontwikkelingen.

Inmiddels hebben we in overleg met alle betrokkenen een specifieke procedure aangevat. Op 4 december vond een eerste ontmoeting plaats met de sociale partners, zowel de vakbonden als de werkgevers. Hierbij was ook een universitaire ploeg aanwezig die een voorbereidende studie heeft voorgelegd. Deze mensen hebben voor deze vergadering even de wetenschappelijke analyses van de Vlaamse automobielsector nagekeken.

Deze door mij geïnstalleerde onderzoeksploeg is nu de nodige contacten aan het leggen om diepere inzichten te verwerven. Het is de bedoeling om grondige gesprekken met de betrokken actoren te voeren en de analyses aan de sociale partners en aan de verschillende bedrijven te toetsen. In de tweede helft van februari 2002 zullen ze de gegevens die ze uit eigen onderzoek en uit bestaande studies hebben gehaald aan alle mogelijke actoren hebben getoetst. Op die manier zullen ze een beeld van de sterkte van de Vlaamse automobielsector in de huidige economische situatie hebben gekregen.

Het is de bedoeling om deze sector in Vlaanderen op krachten te houden. De analyse van de wetenschappelijke ploeg zal duidelijk uitwijzen wat op dit vlak de taak van de minister van Werkgelegenheid is, wat op het federale niveau dient te worden besproken en wat in samenspraak met de Vlaamse minister van Economie dient te gebeuren.

In de tweede helft van februari 2002 zullen we over een volledige balans en een inzichtelijke tekst beschikken over de sterktes en de zwaktes van de sector. Het gaat hier niet louter om een wetenschappelijke studie. De inzichten zullen tevens aan de recentste maatschappelijke evoluties worden getoetst. Alle actoren zullen hierbij aan bod komen.

De vraag van de heer Schuermans heeft me de kans geboden om hier een aantal zaken te verduidelijken. De vergadering van 4 december 2001 is zeer nuttig geweest. Er is toen tussen de sociale partners, de universitaire wereld en de Vlaamse re-

**Landuyt**

gering geen enkel misverstand over het te voeren beleid ontstaan.

Uit de discussies die al zijn gevoerd, kan ik afleiden dat de werkgelegenheidsproblematiek zich situeert op het vlak van de beroepsopleidingen. We moeten de krachten van de Vlaamse werknemers in de automobielsector nog meer kunnen uitspelen. Het betreft hier geschoold personeel dat de diverse taken en evoluties in de sector op een flexibele wijze moet aankunnen. De verdere opleiding van het personeel zal in het gemeenschappelijk belang van heel de sector zijn. Bovendien hebben de betrokken Vlaamse bedrijfszetels steeds hun eigen belangen binnen de multinationale groepen te verdedigen. Het gaat hier, met andere woorden, om het structureren van een collectief Vlaams belang.

Het is mijn bedoeling om dit beleid een wetenschappelijke grondslag te geven. Eind februari 2002 zal ik over een door alle betrokkenen ondersteund rapport over de huidige toestand in de sector beschikken en zal ik de leden van deze commissie meer informatie kunnen verstrekken.

**De voorzitter** : De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans** : Mijns inziens is de vergadering van 4 december 2001 zeer zinvol geweest. Het samenbrengen van de expertise in de universitaire wereld en in de sector lijkt me een goede aanpak.

Op 6 november 2001, een maand voor de minister zijn initiatief heeft genomen, hebben we kritiek geuit op het eenzijdige beeld dat de minister met zijn geïsoleerde herscholingsmaatregel voor werknemers heeft opgehangen. Na het maken van een eigen analyse van de toestand had de minister zich niet tot het vormingsaspect mogen beperken. Hij had hier ook de minister van Economie bij moeten betrekken. Nu heeft de minister eigenlijk zijn conclusies getrokken voor de analyse is gemaakt. Met het oog op de sector lijkt dit me niet erg tactvol.

**Minister Renaat Landuyt** : Mijnheer Schuermans, u trekt hier zelf eigenaardige conclusies. U beweert dat ik uitspraken heb gedaan die ik helemaal niet heb gedaan. Uw reactie is voorbarig en zeer persoonlijk. U hoeft zich evenwel geen zorgen te maken over de stabiliteit van de Vlaamse regering.

**De heer Eddy Schuermans** : Mijnheer de minister, ik maak me hier helemaal geen zorgen over. Ik ben

slechts de tolk van de vele mensen op het terrein die uw initiatief in november 2001 zo hebben geïnterpreteerd. U kunt alleszins niet beweren dat uw initiatief toen op veel applaus is onthaald.

**Minister Renaat Landuyt** : Mijnheer Schuermans, indien andere mensen u op een dwaalspoor hebben gebracht, moet ik u uw verkeerde interpretatie van de situatie vergeven.

**De voorzitter** : De heer Voorhamme heeft het woord.

**De heer Robert Voorhamme** : Als ik de minister goed heb begrepen, zal er tegen het einde van februari 2002 een uitgewerkte analyse van de toestand en van de behoeften van de automobielsector zijn. Ik stel voor om dit rapport als basis van het door mij destijds voorgestelde debat te gebruiken. Het heeft uiteraard geen zin om al het werk van de onderzoekers opnieuw te doen. De visie van een aantal mensen uit de sector en uit de wetenschappelijke wereld lijkt me het ideale vertrekpunt voor een dergelijk debat.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

---

**Interpellatie van de heer Roland Van Goethem tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de dienstencheques**

**De voorzitter** : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Goethem tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de dienstencheques.

De heer Van Goethem heeft het woord.

**De heer Roland Van Goethem** : Mijnheer de minister, vanaf 1 januari is het systeem van de dienstencheques in werking getreden, of zou het in werking moeten zijn getreden. Het systeem komt erop neer dat een particulier voor 6,2 euro een dienstencheque kan kopen van 18,6 euro. Met die dienstencheque kan hij dan bepaalde taken in de gezinssfeer laten uitvoeren, zoals schoonmaakwerk of kinderoppas. Hij moet zich hiervoor wenden tot erkende firma's.

Daar zou het schoentje echter wel eens kunnen wringen, vrezen de Vlaamse werkgevers. Volgens onze inlichtingen zou de minister voor de erkenning – een bevoegdheid van de gewesten – een cas-



## Van Goethem

cadesysteem toepassen. In dit cascadesysteem zouden in eerste instantie invoegbedrijven aan bod komen, maar ook andere bedrijven voor sociale economie, zelfs social-profitorganisaties en mogelijk zelfs OCMW's. Privé-bedrijven komen pas op de laatste plaats. Men kan zich afvragen of de privé-bedrijven dan wel aan bod zullen komen, gezien het hoge aantal social-profitorganisaties dat momenteel op de markt actief is.

De Vlaamse werkgevers zijn dus terecht bezorgd. Ze permitteren zich dan ook om de minister eraan te herinneren dat hier een tijd geleden een resolutie werd goedgekeurd die stelt dat privé-bedrijven een maximale inbreng moeten hebben in het systeem. Hoe ziet u, mijnheer de minister, de praktische uitwerking van dat cascadesysteem, zonder dat er valse concurrentie is met privé-bedrijven? Veel van die social-profitorganisaties worden namelijk gesubsidieerd. We kunnen ons dan afvragen in welke mate er hier sprake is van concurrentievervalsing, omdat gesubsidieerde bedrijven meedingen op een markt waarop ook privé-bedrijven meedingen. Het probleem is dan dat er een artificiële tewerkstelling wordt gecreëerd in gesubsidieerde bedrijven, terwijl het risico bestaat dat privé-bedrijven mensen zullen moeten afdanken wegens een gebrek aan werk. Welke criteria zult hanteren om die gesubsidieerde bedrijven te erkennen? Hoe zult u vermijden dat er concurrentievervalsing ontstaat?

Er stelt zich nog een ander probleem. In tegenstelling tot de PWA-cheques van vroeger, moeten social-profitorganisaties werklozen aanwerven en een vast contract aanbieden. Wat zal er met die mensen gebeuren als het budget uitgeput is of als het project minder succesvol blijkt dan voordien?

**De voorzitter :** De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans :** Het systeem van de dienstencheques 'nieuwe stijl' roept in de praktijk toch een aantal vragen op. Er zijn vragen op het vlak van het budget, waar de heer Laurys al op wees. Uitgedrukt in manuren op jaarbasis lijkt dit een zeer bescheiden instrument te zijn als men het afweegt tegenover het potentieel aan dienstverlening dat een PWA zou kunnen bieden. Ik vrees dat nogal wat mensen op hun honger zullen blijven zitten.

De discussie over de contracten van onbepaalde duur kwam vroeger al eens aan de orde, omdat die volgens mij ingaan tegen de huidige regelgeving, die

dat gedeeltelijk onmogelijk maakt. De detachering of de terbeschikkingstelling is eigenlijk nog niet in die mate verworven. Deze kritiek werd al eerder geformuleerd, ik heb er de discussie over de resolutie van indertijd nog eens op nagelezen. Ik betwijfel of het instrument hiervoor nu al op punt staat.

**De voorzitter :** De heer Laverge heeft het woord.

**De heer Jacques Laverge :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit probleem werd reeds behandeld naar aanleiding van een voorstel van resolutie dat door de meerderheid werd goedgekeurd. Een aantal aspecten daaruit komt terug.

We hebben destijds veel aandacht besteed aan de techniek van de dienstencheques om er zo veel mogelijk mensen reguliere arbeid mee te kunnen verschaffen. Aan die achtergrond moet gedacht worden. Het zou immers jammer zijn door beperkingen het succes ervan af te romen.

Het lag in onze bedoeling met de dienstencheques het zwartwerkcircuit in de persoonsgebonden diensten af te bouwen. We spreken daar al jaren over. De betrokkenen bevinden zich in een sociaal onzekere structuur. Dat heeft te maken met sociale factoren, verzekeringsfactoren, enzovoort. Als ze in een regulier systeem kunnen worden ondergebracht, is dat ook goed voor de overheid.

Het systeem moet daartoe zo toegankelijk mogelijk zijn. De mensen moeten er vlot in kunnen stappen. In de resolutie werd dan ook bepaald dat ook privé-ondernemingen in de ruimste zin van het woord die diensten moeten kunnen leveren. Onze fractie heeft zelfs voorgesteld het PWA-systeem te herzien om de concurrentie tussen de dienstencheques en het PWA-circuit op te lossen. Dat is op federaal niveau echter niet aanvaard. We zijn evenwel zelf bevoegd voor de uitvoering en voor het bepalen van de modaliteiten van het gebruik van de dienstencheques.

Ik pleit ervoor het systeem zo toegankelijk mogelijk te maken. Anders zullen we niet slagen in onze opzet om in de dienstgebonden prestaties veel mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, vooral dan laaggeschoolden, op te vangen door middel van een volwaardig statuut. Er mogen dus geen remmen worden ingebouwd. Mijnheer de minister, het cascadesysteem is zo'n rem.

**De voorzitter :** Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt :** Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de heer Laverge om een en ander in de juiste parlementaire context te plaatsen. De

**Landuyt**

resolutie van het Vlaams Parlement werd ruim gesteund, ook buiten de meerderheid.

Op dit ogenblik is er een federale wetgeving. Het KB van 12 december, dat werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 december, is nog erg vers. Het systeem is in werking. Een en ander past in verschillende overeenkomsten tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen. Iedere overheid moet ervoor zorgen dat ze parlementaire steun krijgt. Ook hier moet een akkoord worden gegeven onder de vorm van een decreet. De procedure daarvoor loopt, maar ik vermoed dat het een formaliteit is.

Omtrent het cascadesysteem, of de manier waarop we de prijzen zullen erkennen, is nog niets beslist. Een van de basiselementen is de resolutie van het Vlaams Parlement. Vandaag is het overleg met de sociale partners aan de gang over de structuur en de organisatie. Daarbij steunen we op ervaringen uit het verleden met andere systemen, onder andere op het vlak van de beheersbaarheid van het systeem en van het budget. We moeten ook rekening houden met de complementariteit met bestaande voorzieningen voor individuele diensten.

Anderzijds moeten we rekening houden met de mensen die via het ontwikkelen van de dienstencheque in een officieel statuut kunnen worden tewerkgesteld. Daarom zijn we geneigd er de technieken van invoegbedrijven en invoegafdelingen aan te koppelen. Zij zijn immers specifiek op een bepaalde doelgroep gericht.

Er is dus nog niets beslist. Het overleg met de sociale partners is bezig. Ik mag u geruststellen. Als we erin slagen dit te organiseren op basis van een Vesoc-consensus, zullen we ook aan het concurrentievraagstuk tegemoet kunnen komen.

**De voorzitter :** De heer Van Goethem heeft het woord.

**De heer Roland Van Goethem :** Vermits de onderhandelingen nog bezig zijn, kan ik hier weinig aan toevoegen. Ik hoop dat ik niet opnieuw zal moeten interpellieren als ze afgesloten zijn, en dat we tot een compromis kunnen komen waar zowel de privé-sector als de social-profitsector zich in kunnen terugvinden.

**Met redenen omklede motie**

**De voorzitter :** Door de heer Van Goethem werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen

omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van de heer Jacques Laverge tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de preventieve aanpak van de werkloosheid**

**De voorzitter :** Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laverge tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de preventieve aanpak van de werkloosheid.

De heer Laverge heeft het woord.

**De heer Jacques Laverge :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in haar aanbevelingen voor het Belgisch werkgelegenheidsbeleid voor 2002 waarschuwt de Europese Commissie dat een meer preventieve aanpak van de langdurige werkloosheid noodzakelijk is. Tevens is de Commissie van oordeel dat de mobiliteit tussen de regio's beter moet worden.

In Vlaanderen is het percentage langdurig werklozen ten opzichte van de totale actieve bevolking 3,8. België zit daarmee nog altijd boven het EU-gemiddelde. En met amper 26,3 percent werkende 55-plussers bengelt België aan de staart in de Europese Unie. Ook de werkgelegenheidsgraad van de vrouwen kan beter. Als conclusie kunnen we stellen dat we vrij goed scoren inzake werkgelegenheid. Op het gebied van de werkgelegenheidsgraad, vooral bij mannen en vrouwen ouder dan 55 jaar, is het resultaat verschrikkelijk slecht. Dit is niet nieuw. De kwaal sleept al jaren aan. Ook tijdens de vorige legislatuur werden reeds een aantal problemen naar voren gebracht.

De Europese Commissie houdt een pleidooi voor een lagere fiscale druk op arbeid. De fiscale druk op arbeid is bij ons veel te hoog. De regering heeft reeds een aantal initiatieven genomen. We betreuren dat door de economische situatie de tweede fase van de structurele lastenverlaging geen doorgang kan vinden. Ook voor Vlaanderen is het echter van belang dat van zodra de economische situatie het toelaat, de kostenverlaging aan bod komt. Het behoud van een aantal arbeidsplaatsen in onder andere de automobielsector hangt, naast de productiviteit, onder meer af van de arbeidskosten.



## Laverge

Deze kosten zijn niet zozeer gelinkt aan de eigenlijke inkomens dan wel aan de last die de overheid legt op het werken.

De Europese Commissie stelt ook dat de mobiliteit tussen de regio's verbeterd moet worden. Er wordt dikwijls gesproken over de sterk toegenomen mobiliteit van het individu. Mensen verplaatsen zich gemakkelijk en er worden verre reizen gemaakt. Om iets verder te gaan werken, is er blijkbaar een probleem. Op dat vlak moeten er een aantal inspanningen worden gedaan. In dat verband verwijs ik naar de regio Zuid-West-Vlaanderen, waar men ondanks de economische vertraging om arbeidskrachten verlegen zit. Deze regio grenst aan Henegouwen en Noord-Frankrijk. Een deel van het probleem wordt opgevangen door mensen uit Noord-Frankrijk, en niet uit Henegouwen. Werkzoekenden uit Henegouwen hebben nochtans heel wat mogelijkheden. Doornik ligt op amper 20 kilometer van Zuid-West-Vlaanderen. De werkloosheidsgraad is er 30 percent. Quasi niemand uit die stad komt naar Zuid-West-Vlaanderen werken. Mensen uit Valenciennes en Duinkerken, die beide heel wat verder liggen, gaan wel op het aanbod in.

Mijnheer de minister, welke specifieke inspanningen plant u om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Europese Commissie omtrent de langdurige werkloosheid en de werkloosheidsgraad? Welke acties worden op het getouw gezet om de mobiliteit van Waalse werknemers naar Vlaanderen en omgekeerd te bevorderen? Welke inspanningen werden terzake reeds geleverd en wat waren de resultaten? Legde de Forem tot nog toe voldoende bereidheid aan de dag om Waalse werkzoekenden in Vlaanderen aan een job te helpen?

**De voorzitter** : De heer Laurys heeft het woord.

**De heer Jan Laurys** : Mijnheer de voorzitter, het zou een goede zaak geweest zijn indien we het eerste deel van de vraag van de heer Laverge hadden behandeld tijdens de bespreking van de beleidsbrief. Dat is immers de kern van de zaak. We moeten weten in welke richting we het beleid moeten sturen om tegemoet te komen aan de problemen. In de brief staan hierover wel een aantal zaken.

Voor zover ik me herinner, hebben de VDAB en de Forem experimenten gedaan om mensen van Henegouwen in Zuid-West-Vlaanderen aan werk te helpen. De resultaten waren quasi nihil. De mensen die naar Zuid-West-Vlaanderen komen, zijn meestal afkomstig uit Frankrijk. Mijnheer de

minister, is er op dat experiment een vervolg gekomen? Werd het geëvalueerd?

**De voorzitter** : Mevrouw Declercq heeft het woord.

**Mevrouw Veerle Declercq** : Mijnheer de voorzitter, het is noodzakelijk dat er wordt gepeild naar de oorzaken van de langdurige werkloosheid. In het onderwijs kan men al zien dat een aantal jongeren later nooit zullen werken. We zouden moeten zoeken naar een samenwerkingsverband om de attitudes, de aanpak en oorzaken te behandelen.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

**De voorzitter** : Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt** : Mijnheer de voorzitter, de heer Laurys heeft zich eens te meer ontpopt als één van mijn beste verdedigers. Ik dank hem daarvoor. (*Gelach*)

Hij heeft terecht verwezen naar de beleidsbrief.

Mevrouw Declercq, het klopt dat we bijna steeds kunnen voorspellen wie in de categorie van de moeilijkst te plaatsen werkzoekenden zal terechtkomen.

Minister Vanderpoorten is druk bezig om hieraan iets te doen. Ze baseert zich daarbij op de stelling om aan iedereen gelijke kansen te bieden en om iedereen zo lang mogelijk normaal onderwijs te laten volgen. Daarbij mogen we natuurlijk niet blind zijn voor specifieke leermoeilijkheden. Voor een aantal ervan kan wel al een sociale verklaring worden gegeven, maar ze bestaan nog steeds. Natuurlijk werkt minister Vanderpoorten in samenspraak met mij, maar voor meer informatie wendt u zich het beste tot haar. We proberen in elk geval om het onderwijs en de arbeidsmarkt zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. We besteden daarbij de meeste aandacht aan kinderen van wie we verwachten dat ze het moeilijk kunnen krijgen.

Mijnheer Laverge, u vroeg naar onze specifieke inspanningen voor een preventieve aanpak van de langdurige werkloosheid. We proberen in elk geval te verhinderen dat werkzoekenden in de langdurige werkloosheid terechtkomen. We doen dit door het uitwerken van individuele trajecten. Het is immers de bedoeling om iedere werkzoekende na drie maanden individueel te begeleiden. Onze prioritaire aandacht gaat daarbij uit naar de laaggeschoolde werkzoekenden. Ik meen dat we goed werk verrichten op preventief vlak voor mensen die drie maanden werkzoekend zijn. Het enige wat Europa zou kunnen opmerken, is dat we meer moeten doen om

**Landuyt**

mensen uit de langdurige werkloosheid te halen. Dat is echter een kwestie van planning aan de hand van de beschikbare mogelijkheden.

U stelde ook een vraag over de mobiliteit van Waalse werknemers naar Vlaanderen en omgekeerd. De heer Laurys heeft gelijk dat er op dat vlak experimenten bestaan en dat er ook aanzetten zijn voor een continu beleid. Binnen de beperkte mogelijkheden die we hebben in het licht van het educatief verlot, bestaat een vrij beperkte maar systematische uitwisseling van Waalse en Vlaamse werknemers. In de toeristische sector van Henegouwen, Oost- en West-Vlaanderen zal een proefproject starten van ervaringsstages voor werknemers. Ook in de horecasector en in de transportsector wordt de uitwisseling van werknemers via ervaringsstages voorbereid. We willen de uitwisselingen zeker stimuleren.

De heer Laurys verwees waarschijnlijk naar de overeenkomsten met het Waalse en het Brusselse Gewest over de uitwisseling van taaltechnische stages. Over die uitwisselingen zijn reeds resultaten bekend, maar die zijn niet erg actueel omdat het eindrapport over 2001 nog in de maak is. Als resultaat van het samenwerkingsakkoord van maart 2000 met het Waals Gewest, heeft de VDAB 46 werkzoekenden uitgezonden naar Wallonië en de Forem 29 naar Vlaanderen. Het streefdoel is niet gehaald, want dat lag op 75 werkzoekenden per organisatie. Het streefdoel voor 2001 lag op 150 werkzoekenden per organisatie. Er is in elk geval vooruitgang geboekt, maar ik kan nog geen concrete resultaten geven. Het blijft trouwens een beetje zoeken en aftasten, want voor de werkzoekenden is ook het verblijf of de verplaatsing belangrijk.

De strategie van de VDAB te Kortrijk is gericht op een maximale samenwerking met de Forem van Moeskroen en Doornik. Zo is er al een uitwisseling van de cursisten voor de beroepsopleiding voor de tertiaire sector van Moeskroen naar Kortrijk. In de andere richting trekken mensen naar een callcenter in Moeskroen. In de meeste gevallen gaat het over Vlaamse werkzoekenden die naar Wallonië trekken. In het zuiden van West-Vlaanderen komen vlotter mensen uit Frankrijk werken, maar dat valt te verklaren door de nettolonen bij ons.

**De heer Jacques Laverge :** De belangrijkste verklaring is dat de werkloosheidsuitkeringen in Frankrijk een stuk lager zijn dan in België.

**Minister Renaat Landuyt :** De ondernemers verklaren het door een verschil in de nettolonen.

**De heer Jacques Laverge :** Na twee jaar werkloosheid in Frankrijk daalt de uitkering drastisch. Bij ons maakt twee jaar werkloosheid weinig verschil uit. Uit Wallonië komen ook weinig mensen werken bij ons. Dat komt omdat de werklozen uit Wallonië niet veel interesse hebben om te werken. Ze zijn tevreden met hun uitkering. Wie in Frankrijk werkloos is, valt echter terug op het minimumloon.

**Minister Renaat Landuyt :** Mijnheer Laverge, ik sta niet achter uw analyse. Het is niet echt een analyse, maar veeleer een intentieproces van de Waalse werkzoekenden of van de werkzoekenden in het algemeen. De werkloosheidsuitkering is geen verleidelijk inkomen, zeker niet als het de bedoeling is een normaal leven op te bouwen. Ik heb niet de indruk dat de Waalse werkzoekende minder geneigd is te werken dan de Vlaamse.

Uw redenering wordt van tafel geveegd door de ondernemers die veel Franse werknemers in dienst hebben. Volgens die ondernemers is het verschil in nettoloon tussen België en Frankrijk de verklaring. Dat loon ligt bij ons hoog genoeg om de verdere verplaatsing ruim te compenseren. Ik hoed mij echter voor het geven van commentaar. Ik probeer de uitwisselingen zoveel mogelijk te stimuleren. De VDAB van Kortrijk is zeer actief op dat vlak.

Een andere vraag van u, mijnheer Laverge, had betrekking op de Waalse instantie Forem. De Foremkantoren uit de regio Doornik-Moeskroen hebben in 2001 verschillende infodagen gehouden waarop de VDAB-consulenten waren uitgenodigd. Ze doen er dus alles aan om de Waalse werkzoekenden de weg naar de Vlaamse arbeidsmarkt te wijzen. De eerlijkheid gebiedt mij evenwel te zeggen dat de dynamiek van de VDAB te Kortrijk aan de overkant van de taalgrens soms stuit op een andere dynamiek.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van de heer Jacques Laverge tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de aanpak van werkonwillige werklozen in Vlaanderen en Wallonië**

**De voorzitter :** Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laverge tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over

## Voorzitter

de aanpak van werkonwillige werklozen in Vlaanderen en Wallonië.

De heer Laverge heeft het woord.

**De heer Jacques Laverge :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het cijfermateriaal dat ik zal vermelden dateert van de periode juni 2000 tot mei 2001. Misschien beschikt de minister over recentere cijfers, maar ik niet.

Bij werkonwilligheid meldt de VDAB die onwil bij de RVA. Men spreekt in dat geval van een transmissie naar de RVA. Van de 11.015 transmissies die in de periode van juni 2000 tot mei 2001 werden verricht door de VDAB, de Forem en de BGDA, kwamen er amper 1.027 van het Waals Gewest. Dat is 9,32 percent. 6.244 transmissies kwamen van de VDAB en 3.744 van de BGDA. Er is dus een duidelijk verschil tussen de drie instellingen.

Schrijnender zijn evenwel de cijfers over het aantal beslissingen van de RVA om werkonwillige werklozen effectief een sanctie op te leggen. Drie vierde van de 4.269 beslissingen werd genomen ten aanzien van Vlaamse werklozen, 17 percent ten aanzien van de Brusselaars en niet eens 10 percent ten aanzien van Waalse werklozen. In Brussel leidt amper 1 transmissie op 5 tot een beslissing. In Vlaanderen is dat 1 transmissie op 2 en in Wallonië 1 op 2,5. Ook hier stellen we dus een discrepantie vast.

Uit andere cijfers blijkt verder dat ongeveer 95 percent van de transmissies betrekking heeft op werklozen die niet komen opdagen nadat ze zijn opgeroepen door de dienst voor arbeidsbemiddeling. Transmissies omwille van een gebrek aan positieve medewerking, werkweigering of het weigeren of stopzetten van een beroepsopleiding zijn veel minder frequent. Maar ook daar blijven de verschillen tussen de gewesten erg groot : negen op tien van de bestrafte werkweigeraars komen uit Vlaanderen, net als acht op tien van degenen die een beroepsopleiding weigerden of hebben stopgezet.

Deze cijfers versterken het vermoeden dat de diensten voor arbeidsbemiddeling in het Waals Gewest minder streng optreden dan in Vlaanderen. Enkele maanden geleden verscheen er een Nederlands artikel over het misbruiken van de werkloosheidsreglementering in Hornu. Ik wil de leden daar gerust een kopie van bezorgen. Er is ook een televisieuitzending aan gewijd. Hier komt aan het licht hoe men werkloosheidssystemen exploiteert. Dat is dan nog zacht uitgedrukt. Minister Onkelinx – uiter-

aard – noemde dat artikel beledigend en stelde dat de RVA overal even streng is. Uit de cijfers blijkt duidelijk dat dit niet klopt. Dat doet vragen rijzen over het optreden van de betrokken diensten voor arbeidsbemiddeling en de houding van de RVA.

De verklaring dat de verschillen tussen de gewesten te wijten zijn aan de krapte op de arbeidsmarkt in Vlaanderen, lijkt slechts deels waar. Het gaat immers ook over werklozen die weigeren een opleiding te volgen, die weigeren zich om te scholen. In de pers waagde een administrateur-generaal het te betwijfelen dat de druk op de werkzoekenden voldoende groot is. Er moet toch een zeker respect zijn voor degenen die werken. Een maatschappij moet proberen in alle mogelijke omstandigheden mensen te werk te stellen. Als ze een kans op werk krijgen, dan moeten ze werken. Dat is een solidariteit die ze moeten opbrengen.

Een grondige evaluatie van het systeem van transmissies dringt zich dus duidelijk op. Ik wil hier geen communautaire polemieken van maken. Dat is niet het probleem. Het probleem is het gelijkwaardig toepassen van reglementen. De reglementering is federaal en moet dus federaal worden toegepast. De reglementering in Vlaanderen verschilt niet van die van Wallonië of Brussel.

Mijnheer de minister, hebt u naar aanleiding van deze cijfers reeds uitleg gevraagd aan uw federale collega, de RVA of Forem over de frappante verschillen inzake transmissies ? Het argument van de krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt niet mee in overweging nemend, hoe kunnen de zeer grote verschillen tussen de regio's inzake het aantal transmissies en het aantal beslissingen worden verklaard ? Hoe kunnen de nog grotere verschillen tussen de regio's inzake weigering, verlating of stopzetting van de beroepsopleiding worden verklaard ? Heeft de VDAB reeds uitleg gevraagd aan de RVA of Forem over de oorzaken van het kleine aandeel van Forem in de transmissies omwille van werkweigering, gebrek aan positieve medewerking en weigering, verlating of stopzetting van een beroepsopleiding ? Zult u de federale regering vragen een grondig onderzoek te verrichten naar mogelijke misbruiken van de werkloosheidsreglementering ? Ik verwijs opnieuw naar het artikel dat ik straks vernoemde. Is dat artikel fictie of realiteit ? Op welke manier zult u de gelijke behandeling van werkonwillige werklozen in Vlaanderen, Brussel en het Waals Gewest in de nabije toekomst laten garanderen ?

**De voorzitter :** Mevrouw Declercq heeft het woord.

**Mevrouw Veerle Declercq** : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet ontkennen dat er misbruiken zijn, maar we mogen ons niet blindstaren op die misbruiken. Het artikel in kwestie heb ik niet gelezen.

Als misbruiken leiden tot beleidsopties, dan is dat soms heel gevaarlijk. Zo straft men soms mee de groep die het systeem wel nodig heeft. Ik ben vroeger OCMW-raadslid geweest. Mensen schorsen van het werkloosheidssysteem is niet altijd een oplossing. Ze komen bij het OCMW terecht, met de eeuwige discussie tot gevolg of iemand die geschorst is recht heeft op een bestaansminimum.

We moeten veeleer onderzoeken waarom mensen werkonwillig zijn. Er zullen profiteurs zijn, maar die zijn toch heel moeilijk te snappen. Dat moet weliswaar worden betracht. In Wallonië zal daar wellicht lichtzinniger mee worden omgegaan, maar de reactie dat er daar zeker evenveel moet worden geschorst, lijkt me niet goed. We moeten zoeken naar de reden waarom jongeren geen ander leven willen uitbouwen dan een waarbij ze zich verzoenen met de werkloosheid.

**De heer Jacques Laverge** : Als er een regeling op federaal niveau is, dan moet het Vlaams Parlement erop toezien dat iedereen daadwerkelijk gelijk wordt behandeld.

**Mevrouw Veerle Declercq** : Daar sluit ik me zeker bij aan.

**De voorzitter** : De heer Van Goethem heeft het woord.

**De heer Roland Van Goethem** : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag van de heer Laverge. Het is niet de eerste keer dat dit probleem ter sprake komt. De Forem treedt veel laker op dan de VDAB. De heer Laverge wil hiervan geen communautaire zaak maken.

**De voorzitter** : Maar u wel ?

**De heer Roland Van Goethem** : Noblesse oblige. Er is het feit van de financiële transfers naar Wallonië. Het staat ook vast dat men gemakkelijker geld uitgeeft dat men gekregen heeft, dan dat waarvoor men heeft moeten werken.

Wallonië heeft ook een andere bedrijfscultuur, al is dat niet meteen het juiste woord. Er is een verschil tussen het aantal tewerkgestelden in openbare diensten en in de privé-sector. Ik heb ook vastgesteld dat Walen anders staan tegenover werkloosheid dan Vlamingen. Walen nestelen zich veel ge-

makkelijker in de gedachtengang dat er toch geen werk is.

**De voorzitter** : De heer Laurys heeft het woord.

**De heer Jan Laurys** : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag van de heer Laverge. Een jaar geleden heb ik dezelfde vraag gesteld aan de minister, maar met andere cijfers. De minister heeft toen beloofd om dat na te gaan, maar er is nooit meer op teruggekomen. Ik heb het artikel nu ook gelezen. Het gaat geografisch gezien over een kleine plek en het is dan altijd gevaarlijk om te veralgemenen.

Ik ben niet tegen het principe van de transmissies. Als de RVA sancties oplegt, dan mogen die niet overdreven zijn. Die waren in het verleden veel te zwaar, maar dat is ondertussen bijgesteld. Bovendien moet er mijns inziens ook een gedifferentieerde aanpak komen. Aan een alleenstaande moeder met drie kinderen kunnen niet dezelfde mobiliteitsvoorwaarden worden opgelegd als aan een pas afgestudeerde.

De VDAB heeft recruiteringsproblemen en er wordt gevraagd om strenger op te treden. Ik wil de problematiek echter ook in een ander kader stellen. Ons socialezekerheidssysteem is een federaal systeem dat een zekere solidariteit vraagt. Toen een aantal jaren geleden de financiële transfers werden bekendgemaakt, is er gepleit voor het gelijkleggen van de lat. Er moet nu worden opgevolgd in welke mate dat effectief ook zo is. Ik ben bang dat als dat uit het oog wordt verloren, de solidariteit zal afnemen. Ik ben dus bekommerd om gemeenschappelijke solidariteit in de sociale zekerheid.

**De heer Roland Van Goethem** : Pleit u voor het niet splitsen van de sociale zekerheid ?

**De heer Jan Laurys** : Ja, dat is mijn persoonlijk standpunt.

**De voorzitter** : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

**De heer Chris Vandenbroeke** : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer Laverge omdat dit een belangrijk probleem is. Momenteel zitten we in een economisch zwakkere periode. Als die weer voorbij is, zal er in Vlaanderen bijna geen werkloosheid meer zijn, uitgezonderd de frictiewerkloosheid die er altijd is.



## Vandenbroecke

Mijnheer de minister, ik onderken dat er in het zuiden en midden van West-Vlaanderen een groot tekort aan arbeidskrachten is. Men beweert wel eens dat het acute economische pijnpunt in die regio een tekort aan bedrijfssites is. Dat klopt, maar in de toekomst zal het grootste pijnpunt het tekort aan actieven zijn. Ik hoor deze ondertoon ook in de vraag van de heer Laverge.

Ik sluit me ook aan bij het betoog van de heer Laurys. We hebben gedurende decennia een schitterend stelsel van sociale zekerheid uitgewerkt en een verzorgingsstaat opgebouwd. We weten echter ook dat er een vergrijzing aan de gang is. Dit stelsel komt dus in toenemende mate onder druk te staan. Het is een stelsel van rechten, maar het impliceert ook enorme plichten. Profitariaat kan niet meer zonder het stelsel te hypothekeren.

In het zuiden en midden van West-Vlaanderen zijn er kansen bij de vleet. Zelfs in de kleine economische dip van vandaag smeekt men om arbeidskrachten. In Henegouwen, dat nauwelijks 20 kilometer verderop ligt, is er een overschot aan arbeidskrachten, maar die komen niet. De vertekening op de arbeidsmarkt is vrij groot. Ik durf dat geen profitariaat noemen, maar moet men dat niet controleren? Kan en mag alles wat daar gebeurt?

In plaats van een zuid-noordbeweging ontstaat er een oost-westbeweging. Vanuit Noord-Frankrijk, waar ook anderstaligen wonen, zijn er wel mensen bereid om te komen werken. Ik vind, mijnheer de minister, dat dit ten gronde moet worden opgevolgd. Ik stel voor dat u navraagt bij uw federale collega's hoe dat functioneert. Dat is geen kwestie van bestraffing, het gaat over het eerlijk functioneren van de arbeidsmarkt, met communicerende vaten en met kansen tot transfers. Er mogen geen misbruiken zijn.

**De voorzitter** : Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt** : Mijnheer de voorzitter, collega's, die problemen zijn hier inderdaad al ter sprake gekomen. De heer Laurys heeft er reeds verschillende keren voor gepleit om werkzoekenden meer te sanctioneren. Dat is niet mijn optie.

**De heer Jan Laurys** : Ik pleit veeleer voor opvolging en controle dan voor sanctie.

**Minister Renaat Landuyt** : Ik deel de bezorgdheid over de mogelijke verschillen in aanpak. Ik vraag begrip voor mijn positie als minister van Werkgele-

genheid in Vlaanderen. Ik wil ervoor zorgen dat we ons eigen beleid en de akkoorden die we hebben afgesloten, correct uitvoeren. Ik denk dat ik vorige keer ook al heb gezegd dat dit parlementaire discussiestof is. Er is controle nodig, en misschien vooral van het federale parlement. Zelf houd ik me aan de correcte naleving van de samenwerkingsovereenkomsten binnen het federale staatsverband. Ik zie erop toe dat de VDAB en zijn beheerscomité dit probleem opvolgen. Uit de cijfers blijkt dat we op dat vlak een consequent beleid voeren, in samenspraak met alle partners die in het beheerscomité zetelen.

Ik heb dus een bevoegdheidsprobleem : wat hier van mij wordt gevraagd, behoort niet echt tot de taak van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid. Men vraagt me of ik al uitleg heb gevraagd aan mijn federale collega en aan Forem. Ik kan met hen praten, maar ik kan hen niet ter verantwoording roepen. Ik moet er wel voor zorgen dat ik mijn taken goed uitvoer. Als collega-ministers mijn beleid doorkruisen, aarzel ik uiteraard niet om op te treden. Hier echter is er sprake van een onevenwichtige ontwikkeling tussen de gewesten.

Men vraagt me ook hoe ik de grote verschillen tussen de regio's verklaar, abstractie makend van de krapte. Ik ben niet alleen niet bevoegd maar ook technisch niet in staat om dat te verklaren. Ik kan daar wel een mening over hebben, maar dat is hier niet ter zake.

Hoe kunnen de nog grotere verschillen tussen de regio's inzake de weigering, de verlating of stopzetting van de beroepsopleiding worden verklaard? Ik verwijs voor een antwoord naar mijn antwoord op de eerste vraag. Ik geef een voorbeeld. Ik kan het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming – het Steunpunt WAV – zelfs geen studie vragen over de toestand in Wallonië. Dat is mijn bevoegdheid niet. Ik kan alleen maar uitleggen hoe we het in Vlaanderen aanpakken. Wellicht moet men dit soort van vragen voorleggen aan de federale minister van Werkgelegenheid, want tot op heden ben ik dat nog niet. *(Gelach)*

Heeft de VDAB al uitleg gevraagd aan de RVA en Forem waarom het aandeel van de Waalse dossiers die aan de RVA werden overgemaakt, zo klein is? We hebben al zin gehad om de vraag te stellen, maar dat is onze bevoegdheid niet. De VDAB kan Forem niet interpellieren over zijn aanpak. Ik kan wel praten, maar ik kan niet beweren dat men mij schade berokkent. Het federale parlement daarentegen kan de zaak bij de bevoegde instanties wel aanklaarten.



## Landuyt

Het komt ook aan het federale parlement toe de federale minister een onderzoek te vragen over eventuele misbruiken van de werkloosheidsreglementering naar aanleiding van het artikel over de toestand in Hornu. Dat betekent niet dat ik bij de eerste gelegenheid niet bereid zou zijn om het verschil in aanpak aan te kaarten. Ik kan daar echter geen zaak van maken, want onze staatsstructuren bepalen dat de federale regering verantwoordelijk is voor de uitvoering van de sociale zekerheid en dat de controle daarop door het federale parlement moet gebeuren – en niet door de gewest- of gemeenschapsministers. In een democratisch bestel moeten we mekaar verantwoordelijkheden respecteren.

Men vraagt me op welke manier ik in de nabije toekomst de gelijke toepassing van werkonwillige werklozen in Vlaanderen, Brussel en het Waals Gewest zal garanderen. De woorden ‘in de nabije toekomst’ zijn belangrijk, want tot vandaag ben ik nog altijd geen federaal minister van Werkgelegenheid. Zelf zal ik de reglementering en de gemaakte afspraken zo nauwgezet mogelijk respecteren.

**De voorzitter :** De heer Laverge heeft het woord.

**De heer Jacques Laverge :** Mijnheer de minister, u lijkt te pleiten voor een overheveling van bevoegdheden. Het is onbillijk dat gemeenschappelijke gelden al naargelang de regio op een verschillende manier worden gebruikt. Dat is het probleem. U zegt dat u niet bevoegd bent en hier niets aan kunt verhelpen, maar dan moet u consequent zijn. Groepsmiddelen worden al naargelang de regio op een verschillende wijze verdeeld. Als het niet om gemeenschapsgeld zou gaan, was het geen probleem.

De VDAB doet zijn werk goed. Dat kunnen we uit de cijfers opmaken.

**Minister Renaat Landuyt :** Ik wil dit corrigeren : ik doe geen uitspraak over de Forem, ik zeg niets over de werking ervan, en ik zeg niets over de instellingen van andere landen. Ik hou mij daar niet mee bezig. Ik houd een institutioneel betoog. Deze bezorgdheid moet aan de juiste persoon worden meegedeeld. Ik voel me niet bevoegd om uitspraken te doen over de werking van de Forem.

**De heer Jacques Laverge :** U bent de vertegenwoordiger van de Vlaamse bevolking en moet haar belangen verdedigen. U moet optreden en initiatieven nemen op dat vlak, vragen stellen en het gelijk-

heidsprincipe doen respecteren. U pleit voor één België. Dat is goed, in zoverre de verschillende regio's gelijk worden behandeld. Wetten en reglementen al naargelang de regio interpreteren leidt tot een onhoudbare situatie.

**Minister Renaat Landuyt :** U moet mij niet verkeerd begrijpen : de Vlaamse minister van Werkgelegenheid moet zijn werk doen, de parlementsleden het hunne. Ik wil best uw mening delen, maar mijn functie laat niet toe zomaar de woordvoerder ervan te zijn.

**De heer Chris Vandenbroeke :** Ik sluit mij aan bij de heer Laverge. Mijnheer de minister, u krijgt van ons een pluim, want de VDAB functioneert naar best vermogen. U zult misbruiken proberen te ondervangen. Deze regering, en ook de federale paars-groene regering heeft er haar logo van gemaakt en wenst de activiteitsgraad op te trekken. Dit betekent dat men alle mogelijke aanzetten tot uitwassen wil voorkomen. In Vlaanderen gebeurt dit goed.

De partij waartoe ik behoor is hier duidelijk in : België is voor ons voorbij. De oefening is gemaakt. Mocht de heer Landuyt minister van een autonome staat Vlaanderen zijn, dan was hij een goed minister, maar we zitten nog altijd in een systeem van deelstaten met transfers en een gedeelde verantwoordelijkheid en solidariteit. Ik wil niet het etiket van egoïst krijgen. Mijn partij heeft een wensdroom voor de toekomst, maar we leven vandaag in een systeem van communicerende vaten. Als sociaal voelende Vlaming, wat u ongetwijfeld ook bent, kan het niet dat het meesterwerk van de welzijnsstaat, geconcretiseerd in de sociale zekerheid, wordt gehypothekeerd omdat uw collega-minister in de andere deelstaat of superviserend vanuit het federale niveau, bepaalde zaken toelaat die een hypotheek op de uiteindelijke werking leggen.

Mijnheer de minister, u maakt zich hier te gemakkelijk vanaf. Het is uw plicht de puntjes op de i te zetten. Dat vloeit voort uit het confederaal model.

**Mevrouw Veerle Declercq :** We kunnen de zaken ook anders bekijken. Misschien speelt de VDAB wel al te vlug probleemgevallen door aan de RVA. Dat kunnen we niet uitsluiten. Misschien moeten we eens nagaan waarom de situatie in de andere gewesten zo verschillend is. (*Rumoer*)

**Minister Renaat Landuyt :** Ik ben het eens met mevrouw Declercq dat we ons niet mogen baseren op een onvolledige analyse. Ik aanvaard niet klakkeloos de bewering dat de Forem slecht werkt en dat

## Landuyt

ze er in Wallonië met de pet naar gooien. Evenmin ben ik het eens met de heer Laurys, die vindt dat we de werklozen nog strenger moeten behandelen.

**De heer Jan Laurys :** Mijnheer de minister, ik hoop dat u dit schertsend bedoelt. Ik heb er nooit voor gepleit meer sancties treffen ten aanzien van werklozen. De heer Vandenbroeke heeft opgemerkt dat onze sociale zekerheid een van de beste systemen in Europa is. We moeten deze solidariteit blijven opbrengen. Het systeem wordt echter ondermijnd als we de solidariteit te zwaar op de proef stellen. Daarom vind ik dat we de regels correct moeten toepassen. Dat heeft niets te maken met meer en strenger straffen.

Al te vaak wordt over de sociale zekerheid gepraat alsof het overheidsgeld betrof. Dat is onjuist. In de christen-democratische visie is de hele samenleving verantwoordelijk voor de sociale zekerheid. Dit systeem is ons systeem. Op onze schouders rust de plicht ervoor te zorgen dat de sociale zekerheid betaalbaar blijft.

**Minister Renaat Landuyt :** Alle aanwezigen zijn het erover eens dat iedereen de regels moet toepassen zoals het hoort. Een andere vraag is hoe de situatie het best institutioneel wordt geregeld. Het klopt niet dat ik oogkleppen heb en me alleen bekommer om wat er gebeurt in Vlaanderen. Ik zorg ervoor dat de Vlaamse instellingen initiatieven nemen en zich houden aan alle afspraken en de wetgeving, en ik reken erop dat mijn collega's hetzelfde doen. Op de interministeriële conferenties wordt hier regelmatig over gepraat. Alle betrokkenen beseffen dat van hen wordt verwacht dat ze zich correct gedragen. Het is niet werkbaar ervan uit te gaan dat mijn collega's het spel niet volgens de regels spelen.

Er mogen mij geen taken worden toebedeeld die buiten mijn bevoegdheid vallen. Ik kan moeilijk controleren of de Waalse instellingen wel volgens het boekje werken. Als daar een concrete aanleiding voor is, vraag ik natuurlijk wel uitleg over de werkwijze van mijn ambtgenoten, en verwacht ik een redelijke verklaring. Als Vlaanderen zich werkelijk bezorgd maakt over bepaalde zaken, dan moeten er andere partijen worden aangesproken. Er kan bijvoorbeeld een interpellatie worden ingediend in de assemblee in kwestie.

Onheils spellende geruchten en slechte publiciteit zetten snel kwaad bloed. Vaak zijn ze sterk overdreven of op niets gebaseerd. Het is dus in ieders

belang dat ze worden onderzocht. Het behoort echter niet tot mijn bevoegdheid om in Wallonië onderzoeken te doen.

De federale overheid heeft voor verschillende gradaties in sanctie gezorgd. Doordat er nu ook lichte sancties ter beschikking staan, kunnen we misbruiken gemakkelijker bestraffen. De juridische weg is geëffend en Vlaanderen doet zijn plicht op dit vlak. Als het klopt dat andere landsgedeelten laks optreden, is dat een erge zaak.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.

---

## Vraag om uitleg van de heer Jacques Laverge tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de regie van de diensteneconomie

**De voorzitter :** Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laverge tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de regie van de diensteneconomie.

De heer Laverge heeft het woord.

**De heer Jacques Laverge :** Mijnheer de voorzitter, in een aantal steden en gemeenten groeit de ongerustheid over de regisserende functie inzake de lokale diensteneconomie.

De leden van deze commissie stonden indertijd zeer positief tegenover de idee van de lokale werkwinkels. We waren er allen van overtuigd dat het de bedoeling was om door middel van de lokale werkwinkels een vrij grote autonomie te geven aan de actoren in de lokale werkgelegenheidssector. Ik denk hierbij in eerste instantie aan de gemeenten, aan de OCMW's, aan allerlei VZW's en aan de VDAB.

Hoewel de minister destijds heeft beloofd dat de VDAB zich ten aanzien van de werkwinkels tot een regisserende en begeleidende rol zou beperken, vinden velen dat diezelfde VDAB momenteel de rol van een strenge, dominante, alles bepalende moederfiguur speelt. De beloofde verantwoordelijkheid en autonomie van de werkwinkels wordt door heel wat betrokkenen in vraag gesteld.

Ik steun de idee achter de werkwinkels nog steeds. Het is altijd de bedoeling geweest om de werkgelegenheidsproblematiek zo dicht mogelijk bij de

## Laverge

basis te plaatsen. Iedereen moet het spel evenwel eerlijk spelen. De VDAB moet zich aan de regisserende rol houden die door de minister is vastgelegd.

De vraag is natuurlijk wat we precies onder een regisserende rol moeten verstaan. Blijkbaar is niemand momenteel in staat om een sluitende interpretatie van dit begrip te geven. Ik zou in dit verband nog even naar de vorige vraag om uitleg willen verwijzen. Hoe minimaal of maximaal moeten we begrippen als transmissie of regie precies interpreteren? Naar aanleiding van deze onduidelijkheid zou ik de minister enkele vragen willen stellen.

Klopt het gerucht dat u overweegt om de regie van de diensteneconomie niet langer aan de lokale besturen toe te vertrouwen? Zo ja, welke redenen hebt u om een dergelijke beslissing te nemen? Zo neen, zal de regie dan eenduidig aan de lokale besturen worden toegekend? Zal deze eventuele toekenning financiële gevolgen hebben? Zullen de lokale besturen in dat geval minder afhankelijk worden van de VDAB?

Bent u nog steeds van plan om een bezoek aan de verschillende werkwinkels in Vlaanderen te organiseren? Zal de eerder toegezegde evaluatie van de werkwinkels alsnog doorgaan? Wanneer zullen deze bezoeken plaatsvinden? Zullen de leden van deze commissie hiervan een verslag ontvangen?

Ik zou er in dit verband nog even op willen wijzen dat het decreet op de werkwinkels er nog steeds niet is. Mijnheer de minister, we hebben destijds met u afgesproken om de werkwinkels pas na een experimentele fase een decretale basis te geven. Deze decretale onderbouw is er evenwel nog steeds niet gekomen.

Hoe reageert u op de kritiek van de andere partners in de lokale werkwinkels dat de VDAB een te grote invloed heeft op de trajectbegeleiding van de werkzoekenden?

**De voorzitter:** Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt:** Mijnheer de voorzitter, mijns inziens ligt een misverstand tussen de gemeenten en de door mijn diensten en de diensten van minister Vande Lanotte gesubsidieerde cel Werkgelegenheid van de VVSG aan de basis van de vragen van de heer Laverge.

In het kader van het opstellen van de begroting heeft de VVSG een paar maanden geleden een typebrief naar alle gemeenten gestuurd. Deze brief is door heel wat gemeentebesturen blindelings ondertekend. Ik heb zelf een aantal burgemeesters en schepenen gebeld met de vraag of ze eigenlijk wisten wat ze hadden getekend.

Het gaat hier om een storm in een glas water. De brief was twee bladzijden lang. Iedereen weet echter dat een politicus die iets echt meent zich tot enkele zinnen beperkt. De vragen van de heer Laverge bieden me de gelegenheid om duidelijk te verklaren dat er eigenlijk niets aan de hand is.

Het gaat hier evenwel om een leerzame ervaring. De werkwinkels bevinden zich momenteel in een eerste en een tweede fase. De eerste fase omvat het coördineren van de toeleidingsproblematiek. Dit betekent dat we proberen alle vormen van overheidsarbeidsbemiddeling op lokaal niveau te ordenen. De VDAB heeft de opdracht gekregen om de ordening te bewerkstelligen en om de zaak verder op te volgen. De VDAB moet er tevens voor zorgen dat alle actoren goed samenwerken en dat er geen concurrentie ontstaat. Dat is eigenlijk de optie. Lokale winkels zijn voor de burger een plaats waarvan men zeker is dat de basisinformatie er is en waarvan men weet dat er geen andere concurrerende diensten zijn. Daarom brengen we de diensten samen.

Een tweede fase is het ontwikkelen van dienstenwerkgelegenheid. Daar waar de vrije markt niet zomaar speelt, gaan we als overheid na wie best een bepaalde dienstverlening kan realiseren. We gaan ook na op welke manier dat het best wordt ondersteund, en terzelfder tijd geven we werk aan een bepaalde doelgroep. De instantie die het best zicht heeft op de noden van zijn werkende en werkzoekende burgers, is de gemeente. Dat is een basis die blijft.

Hoe is de verwarring dan ontstaan? In het kader van de begrotingsbesprekingen ga ik na hoeveel ruimte het budget voor Werkgelegenheid biedt om de rol van de gemeenten te stimuleren. Vaak valt die dienstverlening functioneel of inhoudelijk echter niet onder Werkgelegenheid, maar onder een andere bevoegdheid. Daarom moet ik met collega's overleggen om na te gaan wat zij functioneel kunnen ondersteunen. Vanuit het perspectief van tewerkstelling kan ik echter nagaan wat ik kan ondersteunen. Omdat er zoveel wordt overlegd, hoort men de bedragen over mijn mogelijkheden afwisselend stijgen en dalen, en protesteert men op een bepaald moment met dat georkestreerd geschrijf

## Landuyt

tegen interne discussies. Dat schept natuurlijk een hele verwarring en men begint dan met het door elkaar gooien van principes.

Mijn beleidslijn is de volgende. We hebben een budget samengesteld van 140 miljoen euro. In het kader van de samenwerking met de centrumgemeenten kunnen we alvast de mogelijkheden onderzoeken voor het cofinancieren van projecten. Ik probeer ook hier dus te vermijden dat de gemeenten extra kosten zouden hebben door hun extra taken. Ik stimuleer hen net in het coördineren van al die activiteiten.

We hebben dus al iets voor de centrumsteden. Wat kunnen we dan doen voor de andere steden? We moeten in het achterhoofd houden dat, zeker in vergelijking met het buitenland, onze gemeenten niet zo groot zijn. Niet alle gemeenten hebben een grote administratie of een politieke nood aan het zomaar uitvoeren van grote werkgelegenheidsplannen en -structuren. Ze kunnen echter wel nood hebben aan een kleine stimulans. Ze kennen misschien een organisatie in hun gemeente waarmee een en ander kan worden ontwikkeld in het belang van de dienstverlening aan de werkende bevolking en uiteraard in het belang van de tewerkstelling voor bepaalde categorieën van werkzoekenden. Daarom hebben we zelf een ander budget samengesteld van 2.478.935 euro voor het ondersteunen van projecten in 2002. 1.065.942 euro is bestemd voor toeristische projecten. Ik heb gekozen voor toeristische projecten omdat ik daarover verantwoordelijk ben. Ik kan er een functionele inhoud aan geven. Anderzijds heb ik 1.412.993 euro samengebracht in de Koning Boudewijnstichting, waaraan minister Vande Lanotte nog meer dan 1,25 miljoen euro zal toevoegen vanuit zijn invalshoek van sociale reïntegratie via zijn bevoegdheid over OCMW-steuntrekkers. Momenteel worden de projectaanvragen opgesteld. Dat is onze manier van werken.

Als het gaat over de principes en de politieke lijn, herhaal ik dat er niets is veranderd. Het enige venijn dat in de situatie zou kunnen zitten, is het overschatten van de draagkracht van onze gemeenten. Ofwel is er de optie dat de VVSG een sturende kracht wordt voor de kleine gemeenten, ofwel is er de politieke optie dat men op het politieke niveau de draagkracht en de politieke wil van de gemeenten respecteert, en hen niet al te zeer bevoogdt. Ik heb geen zin om op dat vlak een Jozef II te spelen. Ik respecteer ten volle de gemeentelijke autonomie en ik zal niet dulden dat de Vlaamse admini-

stratie baas wordt over de kleine gemeenten in Vlaanderen, zoals ik niet duld dat de VVSG of de VVSG-administratie baas zou worden over de kleine gemeenten in Vlaanderen. Wie baas moet zijn in een gemeente, zijn de politiek verkozenen, van welke kleur dan ook. Dat is mijn basisovertuiging. Ik wil benadrukken dat mijn politieke lijn dus nog steeds dezelfde is.

**De voorzitter :** De heer Schepens heeft het woord.

**De heer Cis Schepens :** Mijnheer de minister, ik wil even ingaan op dat laatste punt. U zegt dat u niet wilt dat de VVSG de sturende kracht wordt achter de kleine gemeenten. Ik moet toch zeggen dat zowel de Vlaamse als de federale overheid, telkens als er maatregelen worden genomen, meer oog hebben voor gemeenten met een inwonersaantal van 25.000 tot 35.000. Ik stel echter vast dat dat er niet zo veel zijn. Meer dan de helft van de Vlaamse gemeenten telt minder dan 12.000 inwoners. Het is niet zo dat die allemaal een administratie hebben die dat netjes uitpluist, dat zei u daarnet al. Als de burgemeester een aandachtige lezer is, tekent hij die brief van de VVSG niet.

Het is niet de bedoeling van de VVSG om de schoonmoeder te spelen van de kleine gemeenten. Wel is ze begonnen, ter ondersteuning van de kleine gemeenten, met een dertiental kernen van kleine gemeenten bijeen te komen om na te gaan wat er kan worden gedaan. Dat is een andere benadering.

U hebt gelijk dat de brieven die werden verstuurd, niet als zaligmakend moeten worden beschouwd. De VVSG tracht op te komen voor de kleine gemeenten en de kleine gemeenten zullen ook voor zichzelf opkomen. U zult dat in de komende periode wel ondervinden.

**Minister Renaat Landuyt :** Ik heb overleg gepleegd met de voorzitters van de VVSG om duidelijke afspraken te maken. Er is een politieke lijn, die ook in de VVSG door politieke vertegenwoordigers wordt uitgezet. Er mag echter geen verwarring ontstaan. Het is niet gezond dat er acties worden georganiseerd door de VVSG. De VVSG is woordvoerder van de gemeenten, en in dit geval is ze procesbegeleider.

Ik ben de eerste Vlaamse minister die de overeenkomst uitvoert die op het einde van de vorige regeerperiode is gesloten tussen de VVSG en de Vlaamse regering. Het is dan ook pijnlijk dat de procesbegeleider plots actievoerder wordt. Ik heb er altijd voor gepleit die zaken goed uit elkaar te



## Landuyt

houden. Er is een aspect van procesbegeleiding en een aspect van vertegenwoordiging, maar dat laatste moet gebeuren op het politieke niveau.

Het perfecte model dat we nastreven, is uitgebouwd in Gent, dat op Brussel na de tweede grootste gemeente van Vlaanderen is. Voor Gent en Antwerpen kan het perfect worden geregeld, maar voor de andere gemeenten moeten we opletten dat we hen niet meer kwaad doen dan goed door hen extra administratief werk te bezorgen zonder dat dat iets oplevert voor de werkzoekenden.

Met het oog op dat evenwicht meen ik persoonlijk dat er respect moet zijn voor de gemeentelijke autonomie en draagkracht. Ik laat me niet leiden door administratieve lijnen, maar door politieke. Ik wil vooral de kleine gemeenten en de werkzoekenden van die gemeenten helpen. Dat betekent niet dat ik hen met extra administratieve kosten wil opzadelen. Het is niet eenvoudig het model dat hanterbaar is in Antwerpen en Gent ook in een kleine gemeente toe te passen. Er moet dus een andere formule worden gevonden.

**De voorzitter :** De heer Laurys heeft het woord.

**De heer Jan Laurys :** Omtrent de diensteneconomie zijn er nu drie denksporen : de dienstencheques, de nabijheidsdiensten en het initiatief ten aanzien van de kleine gemeenten. Voor de nabijheidsdiensten gaat het om ongeveer 3,47 miljoen euro, voor het projectenfonds van de Koning Boudewijnstichting voor de kleine gemeenten om ongeveer 2,5 miljoen euro.

Eind december werd een eerste oproep gedaan om projecten in te dienen. Daarvoor kregen de gemeenten echter maar drie weken de tijd, hoewel met dat projectenfonds een jaar is getreuzeld. Her en der is de kritiek te horen dat het weer dezelfde gemeenten zijn die hiervoor geëquipeerd zijn en die beroepsmensen in dienst hebben om projecten te schrijven. Zij zullen hierop intekenen en de meeste projecten binnenhalen.

Is het niet mogelijk begin dit jaar een nieuwe oproep te doen, zodat er zowel geografisch als inhoudelijk een betere spreiding van de projecten mogelijk wordt ?

**Minister Renaat Landuyt :** Voor zover het mogelijk is, ben ik daartoe bereid. Ook ik ben hier niet gelukkig mee, maar het is het gevolg van het feit dat ik voor die projecten zoveel mogelijk met mijn

eigen begroting moet werken, en dat niet op ruimere schaal kan doen. Ik ben daardoor gebonden aan termijnen en vastleggingen. Ik zal echter niet nalaten nieuwe ruimte te creëren waar mogelijk.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.

---

## Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de problemen van erkende jeugdorganisaties in het kader van de reisbureauwetgeving van 1965 en de reiscontractenwetgeving van 1994

**De voorzitter :** Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de problemen van erkende jeugdorganisaties in het kader van de reisbureauwetgeving van 1965 en de reiscontractenwetgeving van 1994.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

**Mevrouw Margriet Hermans :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vanmorgen was er een hoorzitting in de commissie voor Cultuur en Jeugd. U zou daar allen op worden uitgenodigd, maar dat is niet officieel gebeurd, zodat alleen de leden van de commissie voor Cultuur aanwezig waren.

De boodschap van de mensen van de Jeugdraad, die daar gehoord werden, was dat het Vlaams Parlement zich eens moet bezinnen over het feit dat Jeugd niet één sector is, maar met meerdere sectoren te maken heeft. Elke commissie zou het aspect jeugd in zijn werking moeten betrekken. Eén van hun prioriteiten is een job voor alle jongeren. Ze hebben gelijk, en ik vraag u dan ook daar rekening mee te houden.

In het advies 25 van 3 oktober jongstleden kaart de Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap de problemen aan die de erkende jeugdverenigingen ondervinden bij de toepassing van de reisbureauwetgeving van 1965 en de – federale – reiscontractenwetgeving van 1994.

De erkende jeugdverenigingen ondervinden namelijk problemen als ze meerdere malen per jaar meerdaagse bivakken, jeugdkampen of jeugdreizen willen organiseren. Dit behoort nochtans tot hun normale werking. De professionele reissector ver-



## Hermans

wijt hen echter oneerlijke concurrentie en stelt dat zij bij het organiseren van meerdaagse jeugdverblijven onwettig handelen. Er zou een inbreuk worden gepleegd op de reisbureauwetgeving van 1965 en de reiscontractenwetgeving van 1994.

Zoals de Jeugdraad ook uitdrukkelijk vermeldt in zijn advies, is het voor de erkende jeugdverenigingen feitelijk onmogelijk, en zelfs niet wenselijk, te voldoen aan alle wettelijke verplichtingen die worden opgelegd aan reisbureaus en aan de verplichtingen die worden opgelegd door de reiscontractenwetgeving. Wat de reisbureauwetgeving betreft, rijzen er onder meer problemen met de leeftijdsvereisten voor de vergunninghouder, de vereiste vakbekwaamheid, de geëiste borgtocht en de infrastructuur. Deze regelingen werden opgelegd om de klant te beschermen. De sector maakt er nu echter gebruik van om in te gaan tegen de werking van de jongerenorganisaties.

Wat de federale reiscontractenwetgeving betreft, situeren de problemen zich onder meer op het vlak van de vereiste faillissementsverzekering, de werking van de geschillencommissie en de al te strikte organisatievoorwaarden. Men beschouwt de door de erkende jeugdverenigingen georganiseerde meerdaagse jeugdverblijven hierbij louter als reizen, vergelijkbaar met de reizen die door de reisbureaus aan het publiek worden aangeboden.

Terecht merkt de Jeugdraad op dat de bivakken, jeugdkampen en jeugdreizen, die door de erkende jeugdverenigingen worden georganiseerd, een andere doelstelling hebben, waarbij educatie, groepsvorming, participatie, verantwoordelijkheidszin en engagement centraal staan. Die finaliteit stelt ook andere eisen aan de organisatoren. De Jeugdraad vraagt dan ook terecht dat met die specificiteit rekening wordt gehouden en dat een belangrijke activiteit van het jeugdwerk niet wettelijk onmogelijk wordt gemaakt.

Mijnheer de minister, u hebt een nieuw ontwerp van decreet aangekondigd, dat de oude reisbureauwetgeving van 1965 zal wijzigen en actualiseren. Zult u hierbij ook rekening houden met de specificiteit van de meerdaagse bivakken, jeugdkampen en jeugdreizen die door erkende jeugdverenigingen worden georganiseerd en de specifieke doelstellingen en organisatiestructuur van de organiserende jeugdverenigingen? De Jeugdraad vraagt verder dat u zou aandringen bij uw federale collega, bevoegd voor consumentenzaken, om hier ook in de reiscontractenwetgeving rekening mee te

houden. Zult u ingaan op deze problematiek en de erkende jeugdverenigingen verdedigen bij uw federale collega?

**De voorzitter :** De heer Ramoudt heeft het woord.

**De heer Didier Ramoudt :** Mijnheer de minister, ik kijk met veel belangstelling uit naar het nieuwe ontwerp van decreet. Dit is meer dan een ezelsdracht. Ik hoor nu al tien jaar spreken over de nieuwe regeling. Ik wens u veel moed en sterkte. Indien u slaagt, kunt u een pluim op uw hoed stecken. Geen enkele minister voor u is erin geslaagd om er ook maar iets van te maken.

**De heer Jacques Laverge :** Mijnheer de minister, dat is al de tweede pluim die u vandaag krijgt.

**De heer Didier Ramoudt :** We mogen hem ook niet te veel pluimen geven, anders wordt hij nog een kieken. Dat is ook niet gezond. Het is de bedoeling dat hij ze op zijn hoed steekt en niet, zoals in de Folies Bergères, in zijn achterste. (*Gelach*)

Mevrouw Hermans, ik begrijp uw bekommernis enigszins. Destijds hebben de jeugdverenigingen ook bij mij en andere collega's aangeklopt. We moeten wel nagaan waar de oorzaken liggen. Een aantal jeugdverenigingen houden zich aan hun opdracht en scheppen geen problemen. Een aantal andere verenigingen zien echter de mogelijkheid lucratieve activiteiten te ontplooiën om hun zogenaamde jeugdkas te spijzen. Ik merk daarbij op dat het dikwijls om VZW's gaat. Heel wat organisaties plannen reizen waarop niet enkel de leden zich kunnen inschrijven. Ook de familie, de familie van de familie en daarna ook de kennissen kunnen deelnemen. Op de duur gaat het om een professioneel apparaat. De wetgever vond dan ook dat enige voorzichtigheid geboden was.

Ik ben het ermee eens dat de jeugdverenigingen de kans moeten hebben om reizen te organiseren. De mogelijkheden mogen echter niet onbeperkt zijn, zo niet is er kans op oneerlijke concurrentie. Een aantal jaren geleden werden de borgtochten aanzienlijk opgetrokken. Dat was echter ook een vorm van financiële bescherming voor de consument. Dat was trouwens ook de benadering die toen werd gevolgd. Hier spreken we niet onmiddellijk van de bescherming van de consument, maar misschien wel van de bescherming van een beroep, om niet met twee maten en twee gewichten te moeten werken.

De minister heeft mijns inziens wel degelijk een opdracht in deze zaak. Het is immers nog niet te

**Ramoudt**

laat, aangezien het ontwerp van decreet er nog niet is. In voorbereiding ervan moet de minister misschien voor de jeugdverenigingen in specifieke voorwaarden voorzien, waaraan ze zich dan uiteraard ook moeten houden. Ze mogen er geen misbruik van maken. Dat moet duidelijk zijn.

Ik herhaal het : we kunnen niet iedereen over dezelfde kam scheren. Er zijn zeker bonafide verenigingen, die met de beste bedoelingen werken en die eerlijk en correct zijn. Er zijn echter ook heel wat verenigingen die niet op een eerlijke manier te werk gaan. Van de verenigingen die in het verleden een loopje hebben genomen met de reglementering, hebben er zich uiteraard een aantal reglementair in orde gesteld. Ze functioneren nu zoals in het reguliere circuit en hebben zich ook ingeschreven als reisbureau met de nodige vergunningen en borgtochten.

Ze hebben dat geld misschien niet echt voorhanden, maar de banken zorgen daar wel voor. Op hun beurt vragen die banken dan natuurlijk wel de equivalente waarborgen, zodanig dat zonder het misschien zelf goed te beseffen een aantal mensen persoonlijk borg staan. Als het tegenslaat, kunnen ze zich aldus blootstellen aan grote problemen.

**De voorzitter :** De heer Laurys heeft het woord.

**De heer Jan Laurys :** Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de bekommernissen van mevrouw Hermans. Ik wil de zaken wel iets ruimer benaderen. Het zijn immers niet alleen de jeugdverenigingen die hierbij betrokken zijn. Eigenlijk wordt het volledige verenigingsleven met die problematiek geconfronteerd. Heel wat verenigingen en ook scholen zijn medespelers op het domein van eendagsreizen, weekends, groepsreizen en dergelijke zaken meer.

Dit is uiteraard ook belangrijk voor de toerismesector. Ze maken immers ook gebruik van vakantiecentra en van toeristische infrastructuur, musea, restaurants en dergelijke zaken meer. Er zijn heel wat mensen bij betrokken. Uit een rapport dat de minister zelf ooit heeft gepubliceerd, met als titel 'Het vrijwilligerswerk in het toerisme', blijkt dat er 40.000 vrijwilligers actief zijn in de toeristische recreatieve sector. Daarvan is 75 percent actief in het verenigingsleven. Dat is heel wat. We zitten dan natuurlijk met het probleem dat die verenigingen geconfronteerd worden met de reiswetgeving. Er zijn de vergunningen, de financiële waarborgen, de verzekeringen en dergelijke zaken meer.

Daarom wil ik vragen dat in het samenwerkingsakkoord met de reisbureaus dat op touw staat, men de mogelijkheden van de verenigingen en de scholen niet zou beknotten. Ik vind dat die eendagsreizen mogelijk moeten blijven. Er moeten mogelijkheden bestaan om reizen, niet-commercieel en binnen de doelstellingen van de vereniging zelf, te blijven organiseren.

**De voorzitter :** Mevrouw Merckx heeft het woord.

**Mevrouw Trees Merckx-Van Goey :** Mijnheer de minister, ik verwijs naar de begrotingsbespreking. De mogelijke wetgevende initiatieven kwamen toen ook ter sprake. We hebben er toen voor gepleit om na de lange weg van het samenwerkingsakkoord nu op basis van een eigen decreet – zij het dan enkel voor Vlaanderen – verder te werken.

Uit de discussie heb ik menen te begrijpen dat er al een basis was voor dit eigen decreet. We zouden niet al het werk opnieuw doen, maar we zouden vertrekken van het ontwerp van samenwerkingsakkoord. We kunnen ons dan richten op bepaalde punctuele problemen. Wie kan vrijstellingen krijgen ? Wat valt eronder en wat niet ? We kunnen ervoor zorgen dat er daarvoor al aanzetten worden gegeven om tot een oplossing te komen.

Daarom hoop ik dat ik ervan uit mag gaan dat u bij de voorbereiding van uw ontwerp van decreet vertrekt van de consensus die min of meer werd bereikt bij het samenwerkingsakkoord. Daar werd inderdaad niet alleen melding gemaakt van de jeugdorganisaties. Ook voor andere instellingen en VZW's is de organisatie van reizen en verblijven nodig om hun maatschappelijk doel te kunnen bereiken. Ze konden dit als nevenactiviteit uitoefenen. De differentiëring was ook al in het samenwerkingsakkoord opgenomen. Vertrekt u van het samenwerkingsakkoord, met alle garanties dat de verenigingen correct zouden werken ?

De wetgeving is in de eerste plaats bedoeld om de commerciële reissector te regelen. Als men een algemene regeling treft en vergunningen verplicht maakt, stelt men uiteraard degenen die zonder die vergunningen werken strafbaar. Ik stel voor om de bepalingen van het samenwerkingsakkoord te blijven hanteren, want die maken het mogelijk om afspraken te maken met de andere regio's. Dat zou voor de sector alvast een zorg minder zijn.

Heeft de studie Toerisme Vlaanderen bijkomende elementen of suggesties opgeleverd ?

**De voorzitter** : Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt** : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, over het ontwerp van decreet over de reisbureaus is een juridische discussie gaande. We bevinden ons momenteel in een opklaringsfase. Ik heb diverse contacten gehad met de drie andere bevoegde collega's, minister Kubla voor Wallonië, minister Gosuin voor Brussel en minister Gentges voor de Duitstalige Gemeenschap.

– *De heer Jacques Laverge treedt als voorzitter op.*

Het juridisch probleem betreft een heel eigenaardige situatie in Brussel. Volgens adviezen van de Raad van State zijn reisbureaus die zich in hun relatie met klanten niet beperken tot één taal, biculturele instellingen en die vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Die toestand is nogal vervelend, want ik kan wel een ontwerp van decreet opstellen dat zeker toepasbaar is in het Vlaams Gewest, maar ik kan niet zeker weten of dat ook in de Vlaamse Gemeenschap zal worden aanvaard, noch of het er volledig of gedeeltelijk toepasbaar is. Hierdoor zal een nieuw probleem ontstaan omdat reisbureaus kunnen kiezen waar ze zich vestigen.

Zowel aan Waalse als aan Nederlandse kant, werden een aantal juridische specialisten aangesteld om de zaak uit te klaren. Elk ontwerp van decreet moet natuurlijk ook langs de Raad van State passeren en die zal zijn opinie nog moeten geven aan de hand van de wetgeving van de verschillende niveaus. Op inhoudelijk vlak kunnen we ons allemaal vinden in het samenwerkingsakkoord.

Als er een juridische consensus ontstaat onder de juristen van beide zijden, dan zijn we al een hele stap verder. Daarna moet natuurlijk nog worden geopteerd voor een volledige gewestmaterie of voor een volledige gemeenschapsmaterie, want ook daarover wordt nog gediscussieerd. De mening van Waals minister Kubla kan natuurlijk verschillen van die van Brussels minister Gosuin.

Dat is de stand van zaken. Aan Vlaamse zijde zijn we in feite klaar. Mijn probleem is dat we onszelf economisch een beetje kunnen beschadigen. We zouden daarom ook kunnen opteren om een deelje uit de wetgeving te lichten en een mini-decreet op te stellen. De markt moet wel worden beschermd, maar mag het verenigingsleven niet vernietigen. Ik zou graag de mening van de commissie kennen. Zou een meerderheid van het parlement ervoor te vinden zijn om organisaties uit de be-

staande wetgeving te lichten ? De juridische discussie zal daarmee natuurlijk niet afgelopen zijn, want de Raad van State zal zeker ook een mening geven over de gemeenschaps- of gewestbevoegdheid.

In mijn genen ben ik een parlementair. Ik wil van de parlementsleden weten of ze akkoord zijn om die organisaties uit de wet te halen. Ik heb een aantal slimme mensen gevraagd om daarrond te werken. Als het juridisch-technisch haalbaar is, kunnen we ervoor gaan. De basis vinden we reeds in het samenwerkingsakkoord.

**De heer Didier Ramoudt** : Ik zal niet onmiddellijk met ja of neen antwoorden. U stelt de zaken wat te simplistisch. Ik denk dat er kan worden gesproken over het uit de wet lichten van die organisaties. We moeten wel bepalen in welke context de jeugdverenigingen moeten worden bekeken. We moeten er ook over waken dat er geen domino-effect ontstaat, waardoor andere verenigingen met gelijkaardige vragen komen.

Laat ons zeggen dat we duidelijkheid moeten scheppen en dat er een aantal voorwaarden moeten worden gesteld. Zeggen dat de verenigingen niet meer aan voorwaarden moeten voldoen, is iets waar ik voor pas. Ik ben natuurlijk wel bereid te discussiëren als er in deze problematiek rekening wordt gehouden met economische belangen en met de belangen van de jeugdverenigingen.

**De voorzitter** : De heer Van Goethem heeft het woord.

**De heer Roland Van Goethem** : Als ik de minister goed heb begrepen, is hij van plan om een context te creëren waarbinnen jeugd- en andere verenigingen actief kunnen zijn in de sector in kwestie, zonder dat ze onder de regelgeving vallen.

**Minister Renaat Landuyt** : In het samenwerkingsakkoord staat dat de erkende organisaties niet onder de bestaande reglementering vallen als ze iets doen voor hun leden.

**De heer Roland Van Goethem** : Een en ander spreekt mij aan. Kom met een voorstel, dan kunnen we erover debatteren.

**Mevrouw Margriet Hermans** : Het is niet mogelijk nu al een pasklaar antwoord te formuleren. We moeten eerst de verenigingen screenen, zodat we hun doelstellingen kennen.

De jongeren zullen tijdens de zomer weer kampen leiden. Zij hebben een pedagogische opdracht die

**Hermans**

niet te onderschatten is en die niet door de reissector kan worden opgevangen.

**Minister Renaat Landuyt :** Er zijn veel jongerenorganisaties die onder druk komen te staan. Professionelen veroorzaken soms angst en proberen het die organisaties moeilijk te maken. Ze gebruiken daarvoor soms argumenten uit de wet.

We kunnen zeer voorzichtig zijn. We kunnen bijvoorbeeld zeggen dat we enkel de erkende jeugdorganisaties uit de wet zullen halen.

**De heer Didier Ramoudt :** Ik wil over heel die kwestie discussiëren. We moeten echter wel krietlijnen bepalen die de argwaan van de privé-sector wegnemen en die jeugdverenigingen de nodige vrijheid geven om te werken.

**Mevrouw Trees Merckx-Van Goey :** Wij staan achter het samenwerkingsakkoord. Dat akkoord kan dus zeker dienen als uitgangspunt. We moeten natuurlijk ook aan de jongeren denken die van de diensten van die organisaties gebruikmaken. We moeten dus zorgen dat er voldoende garanties zijn voor veiligheid en verzekeringen. We mogen dus niet alle randvoorwaarden om een vergunning te krijgen, laten wegvallen.

Ik vind dat we met een strikte timing moeten werken. Wat we willen doen, heeft maar zin als we het kunnen realiseren voor het zomerreces. Als dat niet mogelijk is, is het beter gewoon de wet te actualiseren. Die wet is immers al zeer oud.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over voldoende budgetten voor het Herplaatsingsfonds**

**Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de sociale begeleidingsmaatregelen voor Vlaamse werknemers na de regeringsbeslissing van 9 november 2001**

**De voorzitter :** Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over voldoende budgetten voor het Herplaatsingsfonds en van de heer Bex tot minister Landuyt, over de sociale begeleidingsmaatregelen voor Vlaamse werknemers na de regeringsbeslissing van 9 november 2001.

De heer Decaluwe heeft het woord.

**De heer Carl Decaluwe :** Mijnheer de voorzitter, ik heb deze vraag op 20 november ingediend. Onder tussen hebben we de begrotingsbesprekingen meegemaakt. De problematiek van het Herplaatsingsfonds is bekend. Deze problematiek is op de voorgrond gekomen naar aanleiding van de faillissementen van Sabena en Lernout & Hauspie.

Mijnheer de minister, dit fonds werd onder uw impuls opgericht in 1999. U voorzag in tegemoetkomingen met een maximumbedrag van ongeveer 2.000 euro per begeleide ex-werknemer. Er werken in die firma's ook enorm veel niet-Europese werknemers. Sommigen van hen konden we zien in reportages. Deze mensen hebben dus geen recht op een werkloosheidsuitkering, hoewel ze toch sociale bijdragen en belastingen betaalden. Ze hebben de keuze om in deze regio te blijven.

Zullen er voldoende kredieten worden vrijgemaakt om dit budget voor het Herplaatsingsfonds daadwerkelijk te kunnen aanwenden, rekening houdend met het feit dat het toch onder meer gaat over 3.700 mensen bij Sabena en honderden mensen bij andere faillissementen ? Zullen er nog voldoende middelen zijn voor het outplacement van slachtoffers van andere faillissementen ? Kan er voor niet-Europese werknemers, meer specifiek in het geval van Lernout & Hauspie, een uitzondering worden gemaakt opdat ze in aanmerking zouden komen voor werkloosheidsuitkeringen en het out-



## Decaluwe

placementbureau ? Zijn er doorslaggevende redenen om deze mensen in de kou te laten staan ?

**De voorzitter :** De heer Bex heeft het woord.

**De heer Jos Bex :** Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, de heer Decaluwe heeft reeds een aantal elementen aangekaart die ook in mijn vraag werden geformuleerd. Het gaat hier om de afwikkeling van het Sabena-dossier en het uitbreiden door de Vlaamse regering van de maatregelen die werden genomen voor de werknemers van dit getroffen bedrijf tot andere werknemers die zich in gelijkaardige omstandigheden bevinden.

De aanleiding voor het stellen van het tweede deel van mijn vraag was een discussie binnen de ondernemingsraad van een bedrijf in moeilijkheden met filialen in zowel Vlaanderen als Wallonië en met de hoofdzetel in Brussel. Tijdens die discussie werd gesteld dat, indien de personeelsleden van het Waalse filiaal niet konden genieten van deze maatregel, de Vlaamse personeelsleden dat ook niet hoefden.

Ondertussen is er een nieuw feit : mijn eigen gemeente is getroffen door een bedrijfssluiting. Henkel kondigt aan te zullen sluiten. Na Sabena is dat een tweede opdoffer in de streek. Onze burgemeester verklaarde een beroep te zullen doen op de Vlaamse overheid om maximaal te helpen. Mijnheer de minister, ik had graag van u vernomen hoe er in dit concrete geval hulp kan worden geboden.

**De voorzitter :** Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt :** Mijnheer de voorzitter, de beide vragen gaan over de beslissing van de Vlaamse regering van 9 november 2001, tijdens of net na de begrotingsbesprekingen. De regering heeft beslist het Herplaatsingsfonds voldoende te spijzen om tegemoet te komen aan de decretale vereisten terzake.

In de beslissing werd voorzien in een bedrag van 7.436.805 euro. Dat betekent dat we een budget hebben voor 3.000 werknemers. Er wordt verwacht dat door het grootste faillissement, dat van Sabena, maximaal een tweeduizendtal personen een beroep zullen doen op deze outplacementbegeleiding.

Het Herplaatsingsfonds zorgt in elk geval voor tegemoetkomingen voor alle ontslagen werknemers,

ongeacht hun nationaliteit, op voorwaarde dat ze tewerkgesteld zijn in de exploitatiezetel in het Vlaams Gewest. Dat is de procedure. De aanvraag gebeurt via de curator. Het sociaal overleg zorgt voor de voorrangscriteria. Outplacement komt immers na de individuele begeleiding. In concreto onderzoekt de curator van Sabena wie in aanmerking komt. Er worden criteria uitgewerkt. Er werden 14 dossiers bij het Herplaatsingsfonds ingediend. Sabena is er eentje van. De tewerkstellingscellen zijn actief en de individuele begeleiding is volop bezig. Outplacementscriteria zullen volgen.

Het bedrijf dat medio 2002 zal herstructureren, volgt de zogenaamde Renaultprocedure, met inbegrip van de mededeling aan de ondernemingsraad. Uiteraard moeten we dat sociaal overleg respecteren. Via dat overleg zal worden bepaald welke personen in aanmerking komen. Het is goed om weten dat het Herplaatsingsfonds kan inspringen in geval van faillissement. We onderzoeken of zijn toepassingsgebied kan worden uitgebreid tot de gerechtelijke akkoorden. Dat zou ons in staat stellen om preventiever op te treden, maar dat heeft dan wel budgettaire implicaties. We moeten daar nog een beslissing over nemen. Wat dat concrete geval betreft, hebben we de VDAB gevraagd alert te blijven en zich klaar te houden om zo nodig in te springen.

**De voorzitter :** De heer Decaluwe heeft het woord.

**De heer Carl Decaluwe :** Hoe zit het met de werkloosheidsuitkeringen voor niet-Europese werknemers ?

**De voorzitter :** Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt :** Werkloosheidsuitkeringen zijn een federale materie. Zowel de niet-Europese werknemers van Lernout & Hauspie als het bedrijf zelf hadden een specifieke vergunning voor de tewerkstelling van die personen in het bedrijf. Die mensen kunnen van bij het begin niet de doelstelling hebben gehad om in België te blijven werken. De betrokkenen verliezen wellicht na een tijdje ook hun verblijfsvergunning, want het voorwerp ervan is verdwenen.

Dat betekent natuurlijk niet dat ik begrip opbreng voor allerlei concrete problemen die zijn ontstaan. De recentste berichten tonen aan dat de ex-werknemers van Lernout & Hauspie een relatief gunstige positie op de arbeidsmarkt innemen omdat er een vraag is. Wellicht krijgen ze een job in de nieuwe projecten die het licht zien.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de begeleiding van gedetineerden door de VDAB**

**De voorzitter** : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de begeleiding van gedetineerden door de VDAB.

De heer Van Goethem heeft het woord.

**De heer Roland Van Goethem** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, iedereen heeft ondertussen ongetwijfeld vernomen dat de minister het initiatief heeft genomen om via de VDAB WIS-computers in de gevangenis te plaatsen om gedetineerden die het einde van hun straftijd naderen aan een job te helpen. Voorlopig zouden die computers in Leuven Centraal en in de hulpgevangenis van Leuven worden geplaatst. Tegen dat initiatief kan men op zich natuurlijk niets inbrengen. Toch rijzen er vragen over de opleiding die gedetineerden kunnen krijgen.

Zo is er sprake van de mogelijkheid om gedetineerden een beroepsleiding buiten de gevangenis te laten volgen. Ik kan me voorstellen dat niet alle cursussen in de gevangenis kunnen worden gegeven. Aan welke criteria moeten gevangenen voldoen om buiten de gevangenis een opleiding te kunnen volgen ? Het gaat uiteindelijk over mensen die nog een jaar gevangenisstraf moeten uitzitten. Kan men hen zomaar buiten laten ? Dat brengt risico's met zich mee.

Kunnen alle opleidingen in een jaar worden afgevoerd ? Hoe wil men dat oplossen ? Komen alle gevangenen voor alle opleidingen in aanmerking, of zijn er voorwaarden ? Ik kan me bijvoorbeeld indenken dat sommige gedetineerden een opleiding slotenmaker zullen willen volgen. Wordt er rekening gehouden met het criminele verleden van de gedetineerde bij het volgen van een bepaalde opleiding ?

**De voorzitter** : Mevrouw Declercq heeft het woord.

**Mevrouw Veerle Declercq** : Ik sluit mij hierbij aan en wens mijn waardering te uiten voor deze initiatieven. Justitieel welzijn wil deze mensen opnieuw kansen bieden. Het is duidelijk uit onderzoek gebleken dat tewerkstelling een belangrijk aspect is voor mensen die het moeilijk hebben gehad. We moeten realistisch zijn in het beoordelen van het verleden van gedetineerden. Huisvesting is trouwens ook vaak een probleem. Gedetineerden die werk hebben, krijgen opnieuw kansen. Dit betekent extra preventie voor de maatschappij. Ik kan deze initiatieven, als ze met de nodige omzichtigheid worden genomen, ten zeerste appreciëren.

**De voorzitter** : De heer Laverge heeft het woord.

**De heer Jacques Laverge** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het probleem is dat Justitie steeds meer het principe van de vervroegde vrijlating hanteert en opsluiting niet meer automatisch als de belangrijkste straf ziet, maar veeleer andere aspecten, zoals de reïntegratie in de maatschappij, benadrukt. Wij moeten aandacht besteden aan mensen die uit de gevangenis komen en opnieuw in de maatschappij belanden. Dit betekent dat ze in de gemeenschap moeten worden opgenomen en kans op een job moeten krijgen.

Ik wil de aandacht van de minister voor de ex-gedetineerden vragen. Nu belanden zij voor de helft bij Justitie en voor de helft bij Welzijn. Men heeft er geen oplossing voor en biedt weinig ondersteuning. Een aantal organisaties in Vlaanderen houdt zich hier specifiek mee bezig. In de welzijnssector mag men zich niet op één specifieke doelgroep richten. Men moet alle mensen opvangen die in een crisissituatie terechtkomen. Ex-gedetineerden moeten specifiek worden aangepakt. Niet alleen binnen de gevangenis muren moet een opleiding worden gegeven. Bij het verlaten van de gevangenis is serieuze opvang cruciaal. Er is meer nodig dan alleen maar werk. Deze mensen kunnen niet gemakkelijk terug naar hun sociale omgeving. Hun familie of vrienden verstoten hen dikwijls. Ze moeten zich volledig opnieuw aanpassen aan de maatschappij. Als deze mensen niet gereïntegreerd raken, hervallen ze gemakkelijk in hun oude gewoontes en komen opnieuw in het criminele milieu terecht. Uit statistieken blijkt dat vele mensen die eens in de gevangenis zijn geraakt, er opnieuw in terechtkomen. Dit moeten we trachten te verhinderen. Het is geen oplossing voor het individu, noch een oplossing voor de gemeenschap. Het is integendeel een kostenfactor voor de gemeenschap. De kosten kunnen beter worden geïnvesteerd om tot een goede integratie te komen.

**Laverge**

De minister voor Werkgelegenheid kan het initiatief nemen om samen met de federale minister van Justitie en Vlaams minister Vogels een oplossing uit te werken.

**De voorzitter** : Minister Landuyt heeft het woord.

**Minister Renaat Landuyt** : Ik dank u voor uw blijken van steun aan mijn werk. Wat wij voor de gedetineerden doen, past in een samenwerkingsovereenkomst tussen de minister van Justitie en die van Welzijn, maar betekent vooral een Vlaamse optie voor concrete werkgelegenheid.

De Vlaamse regering heeft sedert september 2001 de beslissing genomen om 240 mensen die zullen vrijkomen, reeds te begeleiden nog voor hun vrijlating. Ze zullen dus werk hebben op het moment dat ze de gevangenis uitstappen. De begeleiding van de persoon behoort tot het domein van Welzijn. Het gaat om een sluitend systeem tussen Welzijn en Justitie, Werkgelegenheid is er als laatste bijgekomen in het kader van de actieve welvaartsstaat. De minister van Werkgelegenheid in Vlaanderen komt zelf uit die sector en is blij concrete bijdragen te kunnen leveren.

De beste ondersteuning van reïntegratie is natuurlijk werk. De optie bestaat erin om 240 mensen onmiddellijk aan werk te helpen door reeds in de gevangenis aan werkbegeleiding te doen. Daarbij hoort ook de beroepsopleiding, die nog in de gevangenis wordt gestart. Dit gebeurt in volle samenwerking met de federale psychologische dienst van de gevangenis en met het Justitieel Welzijnswerk dat door de Vlaamse Gemeenschap erkend en gesubsidieerd wordt en met de VDAB. Deze diensten screenen de kandidaten, houden toezicht op het dossier en zorgen voor het papierwerk. Werknemers van de VDAB specialiseren zich in de opleiding en tewerkstelling van gedetineerden. Het is iets heel anders om werkgevers te vinden die ex-gedetineerden willen aanwerven, dan om er te vinden voor gewone werkzoekenden. Een ex-gedetineerde heeft ook bijzondere noden. Hij moet terug wennen aan de burgerlijke samenleving. We hebben daarom een speciale vorming georganiseerd

voor VDAB-personeelsleden die zich in deze problematiek willen specialiseren. Momenteel loopt er een project om door de verschillende diensten, in overleg geselecteerde kandidaten die normaal over een jaar vrijkomen, voor te bereiden op de arbeidsmarkt. We willen zoveel mogelijk kennis en vorming binnenbrengen in de gevangenis. Het project berust in de eerste plaats op de goede samenwerking van de psychologische dienst van de gevangenis, justitieel welzijnswerk en de VDAB. We willen vermijden dat mensen vrijkomen en op hun eentje een nieuw leven moeten opbouwen. Een ex-gedetineerde is een burger als een ander, en zal daarom geen speciale behandeling krijgen bij de VDAB. Daarom zijn we begonnen met dit project om gedetineerden reeds vooraf op te leiden. Veel werkgevers zijn bereid om mee te werken. Natuurlijk speelt de krappe arbeidsmarkt daarin mee.

**De heer Roland Van Goethem** : Mijnheer de minister, hopelijk weten alle werkgevers naar wie dergelijke kandidaten worden gestuurd met wie ze te maken hebben.

**Minister Renaat Landuyt** : Vanzelfsprekend. Vaak verlopen de eerste contacten ongemakkelijk. Door de bemiddeling van professionele begeleiders wordt het ijs gebroken.

**Mevrouw Veerle Declercq** : Mijnheer de minister, zijn deze bemiddelaars gebonden door het beroepsgeheim ? Kunnen ze zomaar het hele verleden van de ex-gedetineerde bekendmaken aan de werkgever ?

**Minister Renaat Landuyt** : Neen, dat niet. Er moet natuurlijk wel enige uitleg worden gegeven. De bemiddelaars van de VDAB maken de werkgever duidelijk dat deze manier van werken tot heel positieve resultaten kan leiden. De beste weg naar een goede reïntegratie is werk.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.14 uur.*

---